

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

Pars Prima De Statu Religioso in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

PARS PRIMA

De

Statu Religioso in genere,

§. I.

Quid sit Status Religiosus.

I. **D**icitur Status Religiosus à *Religione*, virtute inter morales præcipuâ; quia homines statum Religiosum professi, per Actus virtutis Religionis, cujusmodi sunt *Votum, Oratio, Devotio, Adoratio, Laus Dei in Choro, Sacrificium* &c. totos se Deo & ejus cultui addicunt, consecrant, devovent & religant. Dicitur enim juxta *Lactantium lib. 4. divin. Instit. c. 28.* Religio à *religando*; eò quod nos omnipotenti Deo *religet ac devinciat*; ut inquit *S. Augustinus lib. de verâ Relig. Appellatur etiam Status Regularis, à Regulâ certâ, quam Professores illius tenent, & ad eam observandam voto se adstringunt, dicentes v. g. voveo Conversionem morum meorum, & emendationem vitæ secundum Evangelium Christi, & Regulam S. Augustini.* Omnis quippè Religiosus Status

A certam

certam & peculiarem habet Regulam, fini suo, propter quem à Deo excitatus, & à Fundatore institutus fuit, accommodatam. Quæ quidem Regula vel inspirata fuit à Deo immediatè Institutori; vel per sanctum aliquem Angelum tradita fuit, sicut refertur de Regulâ S. Pachomii; vel ab alio quodam Sancto porrecta fuit; uti refert Laurentius Surius 6. Junii, & ex eo Nebridius in antiquar. Monastico, S. Augustinum apparuisse Divo Norberto de Regula deliberanti, & porrectâ suâ Regulâ dixisse: *Quem vides, Augustinus ego sum, Hipponensis Episcopus. Ecce habes Regulam, quam ego conscripsi: sub quâ si benè militaverint Confratres tui, Filii mei, securi adstabunt in extremi terrore Judicii.*

Quamvis autem cessantibus Ecclesiæ persecutionibus cum multiplicatione Familiarum Religiosarum multiplicarentur & Regulæ, ita ut esset reperire Regulam aliam S. Antonii, aliam Ephraimi, aliam Epiphani, Basilii, Equitii, Augustini, Cæsarii, Columbani, Leandri, Benedicti, Isidori &c. Imò quivis ferè novi Monasterii Constructor novam & distinctam suis Alumnis Regulam præscriberet; uti refert Cassianus lib. 2. Instit. c. 3. Nihilominus in Ecclesiâ Latina primas semper tenuerunt Regulæ SS. Augustini & Benedicti; ita ut in Concilio Mediolanensi prohibitum fuerit Abbatibus & Monachis seu Regularibus quibuscunq; anno 1288. aliam Regulam tenere quàm S. Augustini, vel S. Benedicti. Sanè Regula S. Patris Augustini, postquam ex Affrica fuit translata in Europam, & à pluribus

pluribus Summis Pontificibus, Innocentio II. Paschali II. Eugenio IV. Benedicto XII. Sixto IV. Pio V. &c. non solum approbata, sed etiam commendata & deprædicata, tantos fecit in Ecclesiâ Catholicâ progressus, ut hodie numerentur quadraginta quinque; diversi Ordines Religiosi, qui Deo sub eâ militent; uti ex Pennoto refert Nebridius *in antiquar. monastic. epistolâ* 129.

2. Quod si Status Religiosus spectetur *secundum rem*, definiri potest, quod sit *stabilis, & ab Ecclesiâ approbatus in communi vivendi modus, tendentium ad Christianæ Charitatis perfectionem, per vota perpetua paupertatis, Castitatis & Obedientia.* In quâ definitione exprimitur imprimis scopus & finis omni Religioso Statui communis, qui est Charitatis Christianæ perfectio; Nam juxta S. Thomam 2. 2. q. 186. a. 2, *Status Religionis est quadam disciplina vel exercitium ad Perfectionem veniendi. Et Ipsa Perfectio Charitatis est Finis Status Religionis; & ideo qui statum Religionis assumit, tenetur ad hoc tendere, & operam dare, ut habeat Charitatem perfectam.* Deinde eximuntur & declarantur etiam media congrua & maximè opportuna pertingendi ad Charitatis perfectionem, quæ sunt Paupertas, Castitas & Obedientia, Deo per votum promissa. Quæ quidem media Statui Religioso tam sunt necessaria atq; essentialia, ut nè quidem per Auctoritatem Summi Pontificis ab eo tolli possint, hac scilicet ratione, ut quis manens Religiosus, sit liber ab istis tribus votis,

ficat declaravit Innocentius Papa III. *in c. cum ad monasterium 6. de statu Monachor.* cujus verba sunt: *Nec aestimet Abbas, quod super habendam proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare. Quia Abdicatio proprietatis, sicut et Custodia Castitatis adeo est annexa Regulae Monachali, ut contra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere.* Unde insigniter falluntur, qui ad perfectionem aspirant, & tamen in Paupertate, Castitate ac Obedientia perficere se negligunt; cum finis absque mediis obtineri non possit: sicut e contra eos proximius ad perfectionis apicem accedere videmus, qui in tribus praedictis virtutibus magis quotidie proficiunt.

§. 2.

Quotuplex sit Status Religiosus.

3. **D**ividitur Status Religiosus primo in duas Classes Religiosorum; quarum prima continet eos, qui propriae tantum perfectioni student, & proximis praeter Orationem ac boni exempli odorem nihil impendunt. Quales fuerunt Monachi Sanctorum Antonii, Hilarionis, Ephraimi, Pachomii, ac quotquot vixerunt ante Sanctum Basilium & Eusebium in monasteriis extra civitates & oppida positis; Nam de Eusebio Vercellensi Episcopo scribit S. Ambrosius *serm. 81. et alibi.* Quod primus in Occidentis partibus conjunxit vitam Monasticam cum Clericali, sive contemplativam cum activam; Et de S. Basilio ait Breviarium Romanum, quod Episcopus factus, Monachos secum in civitatem intro-

Introduxerit, & solitaria atq; activa vita utilitates praeclare simul conjunxerit. Altera Classis comprehendit eos Religiosos, qui propriae suae salutis & perfectioni ita incumbunt, ut Proximis etiam prodesse studeant. Qui tamen iterum in tres Ordines subdividuntur; Nam Quidam eorum Christi Ecclesiam defendunt armis contra Paganos & Infideles; uti faciunt Religiosi milites Teutonici, & Melitenses. Alii vacant operibus misericordiae tantum corporalibus, ac per ea juvant miseros, redimendo v. g. captivos a jugo & servitute infidelium, sicut facit Ordo B. Mariae de mercede Redemptionis Captivorum a S. Petro Nolasco institutus; aut ministrando infirmis, sepeliendo mortuos &c. uti faciunt Servitae seu Fratres misericordiae. Alii e contra operibus misericordiae spiritualibus se dedunt, & proximorum salutem aeternam procurare fatigunt, docendo & catechizando ignorantes, praedicando, exhortando, Sacramenta administrando, & morituros ad beatum vitae exitum disponendo. Qui in corpore Juris & Summorum Pontificum Bullis communiter nominantur *Canonici Regulares, Clerici Regulares, Clerici Professi, Clerici Religiosi*; uti videre est in *c. Dudum 18. q. 2. c. praesens. dist. 32. c. observandum. 15. q. 2.* & apud Signium *de statu ac Ord. Canon. lib. 1. c. 2.* Atq; horum Religiosorum status est perfectissimus, utpotè Instituto vitae Christi in terrâ conversantis maximè conformis, qui *capit facere & docere. Actor. 1.* Undè S. Thomas 3. part. q. 40. a. 1. ad 2, ait: *Vita Activa,*

Activa, secundum quam aliquis predicando & docendo contemplata aliis tradit, est perfectior quam vita, qua solum contemplatur; & ideo Christus talem vitam elegit. Et 2. 2. q. 188. a. 6. Sicut majus est illuminare, quam lucere solum: ita majus est, contemplata aliis tradere, quam solum contemplari. Ergo summum gradum in Religionibus tenent, qua ordinantur ad docendum & predicandum. Secundum autem gradum tenent illae Religiones, qua ordinantur ad contemplationem. Tertius est earum, qua occupantur circa exteriores actiones.

4. Denique ex his Clericis Regularibus aliqui proximorum saluti docendo, praedicando, & Sacramenta Poenitentiae atque Eucharistiae administrando ita incumbunt, ut tamen parochias saeculares non suscipiant, nisi forte per accidens, & ob defectum aliorum pastorum. Alii vero vi Instituti sui & ex fine intrinseco suae vocationis parochias saeculares administrant, & curam Animarum ruri in pagis ac oppidis tanquam pastores exercent. Sicut Henricus Wagnerbeck in c. 1. de Capellis monachor. notavit, dicens: Ordo Præmonstratensis ex instituto suo Administrationem Parochiarum exercet. Et Albertus Miræus Ecclesiae Cathedralis Antverpiensis Canonicus ac Sigillifer in praefat. Chron. Præmonstrat. Praeter Caeterorum Religiosorum Caetuum morem, hoc Præmonstratanis Canonicis penè proprium ac perpetuum est, ut paræciis seu curis pastoralibus tum in urbibus tum in pagis praefecti, cogitationes omnes suas actionesque in
procu-

procurandâ suorum salute subditorum defigant. Familia ergo Norbertina cœtus est, non Monachorum propriè, sed Canoniorum Ordinis S. Augustini. Ejus vita neq̄ in solâ contemplatione, neq̄ in solâ actione, sed in utrâq̄ simul posita est; nec sua tantum, sed & alienæ salutis curam gerit. Habent serè singula hujus Instituti Monasteria parœcias sibi annexas plurimas, quibus Præfecti seu Pastores è numero Religiosorum dari solent. Quod uti huic Ordini inter Cæteros penè est proprium, sic & afflictæ Dei Ecclesiæ in hac tantâ bonorum Pastorum inopiâ quàm maximè commodum. Jure itaq̄ Norbertina Monasteria, fecunda Parochorum Seminaria quis nuncupet. Sed de his fusiùs suo loco.

§. 3.

Cur Deus voluerit plures & diversos esse in suâ Ecclesiâ Status Religiosos.

PRima causa est Ecclesiæ militantis splendor, dignitas & gloria; ut scilicet tanquam Castrorum Acies benè ordinata, diversis militum Christi signis & Ordinibus præfulgeret. Secunda est Ejusdem Ecclesiæ utilitas. Nam sicut in uno corpore plura sunt membra, ut, quod unum præstare nequit, alterum exequatur: ita in corpore Christi mystico, quod est Ecclesiæ, Deus plures ordinavit hominum Religiosorum cœtus, ut, quia omnes non possunt omnia præstare, alii tractent opera misericordiæ corporalia, alii spiritualia; alii in verbo & doctrinâ strenuè

A 4

labo-

laborent, alii Orationi & Divinis Laudibus vacent; sicut in primitivâ Ecclesiâ DEUS posuit quosdam Apostolos, quosdam autem Prophetas, Alios verò Evangelistas, Alios autem Pastores & Doctores, Ephes. 4. Tertia causa est, ut satisfaceret diversis hominum desideriis, complexionibus & inclinationibus. Nam aliqui solitudinem amant, alii Societatem & plurium consortium: Alii delectantur psalmodiâ, alii studiis literarum, alii aliis exercitiis. Quarta causa est necessitas Ecclesiæ militantis; ut videlicet novis hæresiarchis & adversariis exurgentibus novæ recenteq; Copiæ opponantur, armis convenientibus instructæ; & in veteranorum, tepescientium ac deficientium operariorum locum alii novi & ferventes substituuntur. Sicut de S. Ignatio Societatis JESU Fundatore testatur Breviarium Romanum, quod constans fuerit omnium sensus, etiam pontificio confirmatus oraculo, Deum, sicut alios aliis temporibus sanctos viros, ita Luthero, ejusdemq; temporis hæreticis Ignatium & institutam ab eo Societatem objecisse. Et de S. Norberto scribit Aubertus Miræus in epist. dedicat. Chron. Præmonst. *Ut i Simon olim Mago Simonem Petrum Apostolorum Principem, Ario Athanasium, Nestorio Cyrillum, Joviniano, Vigilantio Elvidio Hieronymum, Pelagio & Mani Augustinum, sic Tanchelino Norbertum opposuit.* Quod etiam confirmat Laurentius Beyerlinck in *Theatro vitæ humanæ*, dicens: *Clericorum Candide Militiæ Ordo hoc Duce (Norberto) surrexit difficillimis Ecclesiæ temporibus*

ribus, quando Sacramentariorum & Adamitarum
 heresis passim increbuerat: Cui sternenda novum
 velut Alciden hunc misericordiarum Pater præ-
 paravit, qui novos milites in castra educeret, hos-
 tem imminentem gladio spiritus profligaret. &c.
 Quibus aliam Ecclesiæ necessitatem adjungit
 Joannes Antonius à Gurnetz, Congregationis
 Oratorii Ordinis Presbyter in Lacâ partheniâ
 c. 43. his verbis: Malo Socordia Parochorum late
 grassanti, & in Orbem infeliciter diffuso, Deipa-
 ra per S. Norbertum atq; ejus Ordinem Candi-
 dum succurrit. Equidem Princeps Instituti Nor-
 bertus Canonicum ac Monasticum vitæ genus con-
 jungens, contemplatricis & præctica exercitatio-
 nis studiis Alumnos suos informabat, quò in
 omnem partem Ecclesiæ (quæ conditio tunc erat
 remissa temporum) Divinis Laudibus ardentis-
 sima Charitate promendis, prædicatione verbi
 Dei, & Parochiarum sollicitâ administratione,
 fructibus præclaris redundantibus, citò mutatis
 in melius moribus, alia Ecclesiarum facies ubiq;
 resplenderet. Quod ita per eos factum est. &c.

S. 4.

De Originè Monachorum.

6 Fuit Status Monasticus adumbratus jam &
 præfiguratus in lege Naturæ, & Moysis:
 Nam quod Deus olim dixit ad Abraham Genes.
 12. Egredere de terrâ tuâ, & de Cognatione tuâ,
 & de domo patris tui, & veni in terram, quam
 monstrabo tibi. Et quod Regius Psalter ait ad

A s

animam

animam Fidelem psalm. 44. Audi Filia, & vide,
 & inclina aurem tuam, & obliviscere populum
 tuum, & domum Patris tui. Hoc in novâ Lege
 Evangelicâ videmus quotidie fieri à Monachis,
 & quibusvis bonis Religiosis. Imprimis verò
 Monasticam vitam adumbrarunt illi, de quibus
 S. Paulus Hebr. 11. ait: *Circuierunt in melotis, in
 pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, qui-
 bus dignus non erat mundus: in solitudinibus
 errantes, in montibus & speluncis, & in caver-
 nis terræ.* Unde S. Hieronymus epist. 13. ad
 Paulinum ait: *Nos habemus propositi nostri Prin-
 cipes Paulos, Antonios, Julianos, Hilariones, Ma-
 carios, & ut ad Scriptura authoritatem redeam,
 noster Princeps Elias, noster Elisaus, nostri Du-
 ces Filii Prophetarum, qui habitabant in agris &
 solitudinibus &c* Et S. Chrysostomus Monacho-
 rum Principem vocat Joannem Baptistam homil.
 1. in Marc. dicens: *Sicut Sacerdotum Principes
 sunt Sacerdotes Apostoli, sic Monachorum Prin-
 ceptus Joannes Baptista est.* Et homil. de Joanne
 Baptistâ. *Considerate, Monachi, dignitatem ve-
 stram. Joannes vestri Princeps est Dogmatis:
 Ipse Monachus statim ut natus, in Eremito vivit,
 in Eremito nutritur.* Præcessit igitur in illis san-
 ctis viris prævia aliqua delineatio & adumbra-
 tio Status Monastici in Ecclesia Christi per SS.
 Apostolos instituendi: Nam Joannes Cassianus,
 qui lib. 1. Instit. c. 20. ait, *Eliam & Elisaum in
 Veteri Testamento fundasse primordia Professionis
 Monasticae, antecederet c. 4. dixerat, Petrum &
 Paulum Authores vite Monasticae esse.* Et lib. 2.

c. 5. scribit, in primordiis Fidei paucos quidem sed probatissimos extitisse Monachos, qui à S. Evangelistâ Marco Alexandriæ Episcopo Normam acceperunt vivendi. Deniq; collat. 18. c. 4. dicit, *Cænobitas descendisse ab Apostolis.* Eusebius etiam lib. 1. demonstrat. c. 8. refert, quod jam à temporibus Apostolorum Ecclesia duplici viâ vitâq; distincta fuerit, quarum una excelsa sublimiorq; communi vitâ ratione, non nuptias, non sobolem, non possessiones, non opes requirens aut curans, totam se supra humana vulgariâq; extendit: Cujus sectatores tanquam mortali vitâ perfuncti, corpore hærente quidem in terrâ, sed animâ per cogitationes translata in Cælum, quasi Dii quidam reliquorum vitam ab alto contemplantur. &c. Multa & mira de Essenorum vel Essæorum Religiosâ vitâ, Novitiatu, Professione, Votis & communi vitâ tradunt Philo lib. de vita contemplat. Porphyrius lib. 4. de abstinent. Josephus lib. 2. Bellic. 2. & Solinus de Mirabilib. Mundi c. 45. Quos Esse nos fuisse in primitivâ Ecclesiâ Monachos à S. Apostolis & Marco Evangelistâ institutos docent S. Hieronymus lib. de scriptorib. Ecclesiast. in Marco. Sozomenus lib. 1. hist. c. 12. Nicephorus lib. 2. histor. c. 15. Beda in præfat. in Marc. Cassianus lib. 2. Instit. c. 5. & alii. S. Bernardus in Apologiâ ad Guilielmum mores quorundam Monachorum irreligiosos deplorans, tandem exclamat: *Cur adhuc vivo, videre, ad id devenisse Ordinem nostrum, Ordinem scilicet, qui primus fuit in Ecclesia, imò à quo cæpit Eccle-*

Eccle-

Ecclesia; cujus Apostoli Instructores; cujus Hi, quos Paulus tam sæpe Sanctos appellat, Inchoatores extiterunt! Deniq; S. Dionysius Apostoli Pauli discipulus mentionem Monachorum facit in lib. de Ecclesiast. Hierarchia c. 6. dicitq; eos vocari Monachos à puro Dei famulatu, individuaq; ac singulari vitâ, promissione ac voto firmatâ.

c. Atq; hæc de Origine Statûs Monastici. Quod verò ejus propagationem attinet. sciendum est, quod propter frequentes Tyrannorum persecutiones cœperit valdè diminui Monachorum numerus; nam plurimi illorum ad necem abripiebantur; aliqui verò Monasteria deserentes, & ad montes ac sylvas confugientes, ibidem in speluncis & cavernis latitabant; uti notat Baronius *Ad annum Christi 328.* Cessantibus verò persecutionibus S. Antonius *divino afflatus Numine dispersos per solitudinem Monachos in unum collegit, & in diversis locis, tanquam in diversis alveariis apum examina, distribuit.* Quod fecit cum tanto successu, ut illo adhuc sæculo, aut paulò post Monachis replerentur Palæstina, Syria, Asia minor, Ægyptus, Cappadocia, Pontus, Armenia, Mesopotamia, & Boreales Regiones. Undè S. Hieronymus *epist. 7. ad Latam. De Indiâ, Perside, Ethiopiâ Monachorum quotidie turmas recipimus.* Ruffinus *lib. 2. de vitis patrum c. 5.* ait, in unica Urbe Oxyrincho, quæ sita est in Thebaide, fuisse simul viginti millia Monialium, & decem millia Monachorum, ita ut essent *plura monasteria, quàm domus; & nec porta ipsæ civitatis, nec turres, aut ullus omnino angulus Monachorum*

nachorum habitatione vacaret. De Serapione habetur in vitis patrum *lib. 7. c. 43.* quod sub eius directione fuerint decem millia Monachorum. Et de Abbate *Or* refert Palladius in *Lausiacâ*, quod fuerit pater trium millium Monachorum. De Pachomio autem refertur in *eius Actis*, quod unversim & in pluribus monasteriis gubernaverit septem millia Monachorum; in eo autem Monasterio, ubi habitabat, numeraverit viros mille quadringentos.

Idem S. Antonius occasio fuit, quod Monachismus ex Oriente fuerit derivatus & propagatus in Occidentem. Quamvis enim non fuerint antea viri sancti, qui vitam religiosam agerent privatim, & tempore persecutionis laterent in montibus, speluncis & cavernis terræ, viventes in paupertate & castitate; nihilominus vitam cœnobiticam seu communem sub directione unius Præsidis accepit primum Roma à S. Antonio per S. Athanasium Episcopum Alexandrinum tunc in Urbe exulem. Qui sanctitatem & vitæ rationem S. Antonii verbis & scriptis ibidem divulgans, plurimum incendit animos ad vitam Monasticam amplectendam, non solum virorum, sed etiam sceminarum, inter quas facilè prima fuit S. Marcella; de quâ S. Hieronymus *epist. ad Principiam.* *Nalla eo tempore nobilium sceminarum Romæ noverat propositum Monachorum.* *Exemplo & imitatione ejus (Marcellæ) nata crebra virginum monasteria &c.* Additq; indè secutam esse innumerabilem Monachorum multitudinem; *ita ut pro frequentia*
servi

servientium Deo, quæ prius fuerat ignominia, esset jam gloria. Porrò à Romanâ Ecclesiâ tanquam disciplinæ promptuario mutuata sunt vitæ monasticæ Institutum omnes aliæ Occidentales Ecclesiæ; ut inquit Baronius *ad annum Christi 328.*

S. 5.

De Origine Canoniorum Regularium.

7. **D**icitur in Concilio Romano sub annum Domini 1122. A principio surgentis Ecclesiæ duos Ordines cœpisse notissimum est; unum, qui activa; alterum qui contemplativa vitæ deserviret: unum, qui laboraret verbo & doctrinâ; alterum, qui vacaret orationi. Ille est Ordo Clericorum; hic Monachorum. Cœpit ergo Status Canoniorum seu Clericorum Regularium cum ipsa nascente Christi Ecclesia, & ab ipsis Apostolis non tantum est institutus, verum etiam observatus & practicatus, ita ut S. Apostoli fuerint reipsâ Clerici Regulares. Patet primò ex eo, quod S. Augustinus *lib. 17. de civitate c. 4.* dicat, Apostolos præter vitam communem habuisse votum paupertatis. Ejus verba sunt: *Dixerunt Potentes illi: Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. Hoc votum potentissimi illi voverant.* Quæ etiam est sententia D. Thomæ 2. 2. q. 88. art. 4. ad 3. Undè Bellarminus *lib. de Monach. c. 5.* Apostolos vocat *primos Christianorum Monachos*; intelligens nomine Monachorum Regulares, seu vitam Religiosam voto firmatam profitentes. Nam certum est, Apostolos

los non tenuisse vitam solitariam & purè contemplativam, uti faciunt Monachi propriè dicti. S. Urbanus Papa etiam & Martyr, qui vixit & pontifex factus est anno Christi 226. testatur, vitam communem ab Apostolis introductam durasse in Clero usq; ad sua tempora; sicut videre est in ejus epistola, relatâ in c. scimus. 12. q. 1. ubi etiam addit: *Quicumq; vestrum communem vitam susceptam habet, & vovit, se nihil proprium habere, videat, nè suam pollicitationem irritam faciat.* &c. Patet secundo ex eo, quod summi Pontifices passim fateantur, S. Augustinum non instituisse Ordinem Canonicorum Regularium; sed eum ab Apostolis institutum, ac temporum injuriâ collapsum, à S. Augustino fuisse reformatum, & pristino nitore restitutum. Ita testatur Paschalis Papa II. in diplom. ad Priorem S. Frigidiani, dicens: *Vita Regularis propositum in primitivâ Ecclesia cognoscitur ab Apostolis institutum. Quam B. Augustinus tam gratanter amplexus est, ut eam suis Regulis informaret.* Eugenius Papa IV. in Bullâ, quâ Canonicos Regulares ad Basilicam Lateranensem restituit, sic ait: *Hujus profectò Sacri Ordinis & sancti Propositi post sanctos Apostolos primùm in Alexandrinâ Ecclesiâ Marcus Petri Discipulus fuit Institutor & Conditor; ac gloriosus Doctor Augustinus divinis Regulis decoravit; & sanctæ memoriæ Urbanus Martyr & Summus Pontifex generalis decreti ordine reformavit; & Gregorius Augustino Anglorum Episcopo velut plantationem sacram in Commissio sibi populo precepit institui.*
Bene.

Benedictus Papa XII. in Bulla generalis Reformationis Canonicoꝝ Regular. inquit: Inter Religiones alias in agro Ecclesie plantatas, ad Religionem Canonicoꝝ Regularium Ordinis S. Augustini, à Christi gloriosis Discipulis in primitivâ Ecclesiâ sacris Institutionibus stabilitam, gerentes præcipuè Charitatis affectum, &c. Sixtus Papa IV. in privileg. Canonicoꝝ Regul. Ecclesie Lateran. inter cœtera hæc habet: Dudum adversus Regulares Ordines, ad illum præcipuè Canonicoꝝ Regularium Ordinis S. Augustini eò libentiùs nostræ mentis oculos convertimus, quò Ordo ipse in nascentis Ecclesie sanctâ institutione, ac primorum Christianæ Religionis Clericorum norma traditionibusq; fundatus, & sacris institutis ac Divinis Regulis eloquiisq; præmunitus existit. Deniq; Pius V. in motu proprio super præcedentiâ inter Canonicos Regulares & alios Religiosos anno 1570. ait: Canonici Regulares S. Augustini Congregationis Lateranensis, qui ab Apostolis originem traxerunt, quiq; ab eodem S. Augustino eorum Reformatore iterum per reformationis viam mundo geniti, meritò prætereundè possunt, se omnes alias personas Regulares in Processionibus & aliis Artibus publicis præcedere debere. &c. Hæc de Origine Canonicoꝝ seu Clericoꝝ Regulariũ.

8. Continuavit autem hoc Apostolicum Institutum in Judæâ & Hierosolymis S. Jacobus Apostolus, primus civitatis illius Episcopus; à quo proindè hodie quidam Clerici Regulares nomen trahentes, profitentur se *Canonicos Sancti Jacobi*: sicut Clerici Alexandrini vocant se *Canonicos S. Marci*, qui idem Institutum introduxit

duxit in Ecclesiam Alexandrinam ; uti eorum
 habet traditio. In Occidentem conatus est
 canonicam vitam Regularem invehere S. Urbanus
 Papa & Martyr, circa annum Christi 226.
 sed fortè sine effectu, ob temporum injuriam, &
 quotidianarum persecutionum furores. Nam S.
 Ambrosius *serm.* 81. & 69. ait, Eusebium Ver-
 cellensem fuisse primum in Occidente, qui in
 suâ Ecclesiâ instituit Clerum Regularem. Quem
 secutus S. Martinus, eam vitæ rationem intro-
 duxit in Galliam; Et S. Augustinus in Affricam:
 Nam tale vitæ genus non fuisse usitatum in Af-
 ricanâ Ecclesiâ ante S. Augustini tempora, pa-
 tet ex obstaculis & difficultatibus, quas S. Pater
 perpeffus est in illius inductione; uti videre est
in serm. 1. de vita suorum Clericor. Nam cum
 decreviffet, nullum deinceps ordinare in Cle-
 ricum, nisi vitam regularem teneret, coactus
 fuit postea mutare suum decretum; sicut ipse fa-
 tetur dicens: *statueram nullum ordinare Cleri-
 cum, nisi qui mecum vellet manere: aut si vellet
 discedere à proposito, rectè ei tollerem Clericatum,
 quia desereret sanctæ Societatis promissum. Ecce
 in conspectu Dei & vestro muto Consilium. Qui
 volunt habere aliquid proprium, quibus non suf-
 ficit Deus & Ecclesia sua, maneant ubi volunt, &
 ubi possunt.* Sanctum Augustinum æmulatus
 est ejus discipulus, Gelasius Papa, Valerii Episco-
 pi Hipponensis filius, uti multi viri eruditi do-
 cent; uti & S. Prosper Rhegiensis Episcopus in
 Gallia Narbonensi. Patricius etiam Hiberniæ
 Apostolus, & Sancti Martini ex sorore nepos,

B

atq;

atq; ab eo in Clericum ordinatus, cùm à Cœlestino Papa mitteretur in Hiberniam ad opus Evangelii, erectis ibi trecentis Ecclesiis regularem vitam, quam à suo Avunculo S. Martino didicerat, in Clerum introduxit circa annum Christi 431. Quem secutus S. Gregorius Magnus, Augustino Anglorum Episcopo in mandatis dedit, Canonicum Regularem Ordinem tanquam plantationem sacram in populo sibi commisso instituere; sicut Auctor est Eugenius Papa IV. *in privileg. Eccles. Lateran.* Quod factum est circa annum Christi 601. In Germania circa annum 813. & 817. graviter laboratum est in Conciliis Moguntino & Aquensi pro communi & regulari vita Clericorum, adniten- tibus Carolo Magno & Filio ejus Ludovico Pio. Quo tempore etiam Canonici regularem vitam professi, dicti sunt primùm *Canonici Regulares*; uti docet Langhecrucius *in spec. lib. 1. c. 21.* Anno deindè circiter 1080. strenuè laboravit in vitâ Canonicâ Regulari conservandâ vel potiùs reducendâ Ivo Præpositus S. Quintini Bellovacii, ac postea Episcopus Carnotensis; quem Petrus Blesensis propterea nominat *Alterum Esdram, ac spiritualis Hierusalem Reaedificatorem.* Item Arnulphus sive Ruffus, ex Abbate factus Archiepiscopus Lugdunensis, qui Regularem disciplinam in Clerum invec- tam aut reductam sanguine suo consignavit, à Clericis suis clanculò occisus circa annum Christi 1105. uti refert Nauclerus *Chronolog. vol. 2. gener. 37.* Post quem anno 1120. surrexit S. Norbertus;

bertus; qui cum frustra & irrito conatu primum ad meliorem vitam reducere laboraret suos Concanonicos seculares in Ecclesia Collegiatâ Sanctensi, ac deinde omnem se operam perdere vidit in reformandis Canonicis Regularibus Ecclesie S. Martini in suburbio Laudunensi, quibus à Gelasio Papâ præfectus erat; Novam Canonicorum Regularium Congregationem instituit in Præmonstrato Diocesis Laudunensis; quæ mox *multâ refulgens gloriâ meritorum, & gratiâ redolens sanctitatis, palmites suos extendit à mari usq; ad mare.* Undè Robertus Arbo-ricensis Episcopus *lib. de tuend. cœlibatu tom. 2.* ait, S. Norbertum fuisse à Deo destinatum, *ut lapsus Ordo Canonicus S. Augustini suas detergeret sordes, suorumq; Affectarum exemplo meliorem indueret formam.*

§. 6.

Statûs Religiosi Jucunditas.

DE spiritali Statûs Religiosi gaudio & animi jucunditate S. Augustinus intelligit illud *Psalmi 132. Ecce quàm bonum, & quàm jucundum habitare Fratres in unum.* Ait enim: *Iste dulcis sonus Monasteria peperit. Ad hunc sonum excitati sunt Fratres, qui habitare in unum cupierunt. Iste versus fuit tuba ipsorum. Ex voce hujus Psalmi appellati sunt & Monachi.* Sententia D. Laurentii Justiniani est, quod *consultò Deus gratiam Religionis occultaverit hominibus. Nam si cognosceretur ejus felicitas, omnes ad eam*

B 2

con-

concurrerent. Carolus V. Imperator, postquam abdicato Imperio inclusisset se monasterio, ingenuè fassus est, se plus voluptatis uno die percepisse in suâ monasticâ solitudine, quàm in Imperio perceperit ex omnibus suis victoriis & triumphis. B. Petrus Damiani post gestatam statûs Religiosi dulcedinem, ægerrimè fuit indè abstractus, & è claustro ad dignitatem Cardinalatûs pertractus. Undè abdicato rursûs eo officio, pristinam Claustrî iucunditatem & dulcedinem redimere voluit centum annorum pœnitentiâ per summum Pontificem impositâ; quæ talis erat, ut, si viveret centum annis, quotidie Psalmum *miserere* centies absolueret, & præterea centum ictus ad singulos psalmos corpori suo infligeret. Quam ipse pœnitentiâ tam promptè & avidè suscepit atq; executus est, ut eam intra unius anni spatium totaliter adimpleverit, absolvens illo anno tres milliones & sexcenta millia Psalmorum, cum summâ ictuam corpori suo inflictorum centies majori. Quis unquam sæcularis aut mundanus homo vitam etiam voluptuosissimam tanti emit, quanti hic sanctus vir vitæ Regularis dulcedinem semel gustatam redemit?

10. Causam hujus dulcedinis & iucunditatis primam dat S. Chrysostomus *lib. 3. adversus vituperat. vitæ monast.* dicens: *Religiosi conversatione cœlesti electâ nihil ab Angelis differunt: Nam sicut inter hos nulla est æqualitas (neq; enim aliis benè, aliis malè est, sed omnes in eadem pace, gaudio, gloriaq; degunt) sic & inter illos. Nemo siquidem paupertati exprobrat, nemo de divitiis gloriatur.*

riatur. Meum & Tuum, quod cuncta invertit
& perturbat, eliminatum est: Omnia ibi commu-
nia, & mensa, & habitatio, & vestes. Et hoc quid
mirum? Cum & illis anima una eademq; sit. Omnes
eâdem nobilitate nobiles, eâdem servitute servi,
eâdem deniq; libertate sunt liberi: Una illis vo-
luptas, una cupiditas, spes una est. Commune exi-
stimatur, quod cuiq; tam triste quàm jucundum
acciderit: Mœror quippè facilius fertur atq; eva-
nescit, dum cuncti laborant ac dolent; latitiâq;
major occasio reperitur, cum non tam de propriis
quisq; bonis, quàm de alienis exultat. Et S. Ba-
silius in Constit. Monast. c. 19. Perfectissimam ego
vitæ communionem illam appello, à quâ privata
omnis rei cujusq; exclusa possessio est & eliminata;
itemq; unde dissensio omnis, ac perturbatio omnis,
contentio omnis abest & rixa; Contraq; uni-
versa communia, animi, mentes, corpora, eaq;
quibuscunq; necessariò ad victum cultumq; uti-
mur; communis Deus, communis pietatis merca-
tura, communis salus, communia certamina, com-
munes labores, communia præmia, & certami-
num exantlatorum corona: ubi multi unus; &
unus non solus, sed in pluribus. Huic vitæ insti-
tuto quid est tandem quod jure equiparari possit?
Quid eo beatus dici? Quid hac conjunctione,
unitate & necessitudine aptius excogitari? Quid
mutuâ inter se animorum morumq; tempera-
tione gratiosius fingi? Homines ex diversis Na-
tionibus ac Regionibus profectos, per exactam mo-
rum ac disciplina similitudinem ad eò in unum
veluti coaluisse, ut in pluribus corporibus unus

modò animus esse videatur, vicissimq; plura corpora mentis unius instrumenta cernantur. In his què infirmâ corporis valetudine est, is complurium animos imbecillitatis suæ participes habet. Qui verò animo eger est & affligitur, ei complures præsto sunt, à quibus curetur, à quibus assidue erigatur. Hi aequali jure inter se alii aliorum & famuli sunt, & Domini, & in victâ libertate accuratissimam inter se sibi serviunt servitutem. &c.

II. Alteram jucunditatis & dulcedinis in vitâ Regulari causam dat Imperator Theodosius apud Ruffinum in vitis patrum lib. 3. n. 19. cum enim quodam die ignotus ad Eremitam quendam venisset, & apud eum panis frustum comedisset, haustumq; aquæ bibisset, tandem se manifestans dixit: *Beati estis vos Monachi, qui securi ac liberi à negotiis sæculi, tranquillâ & quietâ perfruinini vitâ, & solummodo de salute Animarum vestrarum habetis sollicitudinem, quomodo ad vitam æternam & ad Cœlestia præmia pervenire possitis. In veritate enim dico tibi, quia in Regno natus sum, & nunc in regno dego, & nunquam sine sollicitudine capio cibum.* Undè S. Sophronius, qui antè fuit Monachus, sed postea ex monasterio ad Cathedram Hierosolymitanam patriarchalem protractus invitus, amissam animi quietem & tranquillitatem deplorat his verbis: *Quàm cordi mihi nunc est amissâ quietes, & longè amabilior, quàm tunc erat! Heu viri venerabiles, quàm suavissimè mihi nunc est illa vita mediocris! longè dulcior videtur, ex quo de stercore & terrâ, de multâ & ineffabili humilitate ad*
Solum

Solum pontificale erectus sum, quàm antè. Sed ita est, Patres: Deperdita sanitas à nullo meliùs agnoscitur aut ferventiùs expetitur, quàm ab infirmis. Quid sit tranquillitas, post tempestatem sentitur. Meritò proin & ego cum Miserabili Job memoriã pristinorum Bonorum meorum excitatus proclamo: Tranquilla & quieta hæc vita erat, & navigatio sine metu fluctuum; Quis constituet me secundum menses dierum antiquorum, quibus me DEUS servabat inafflictum? quando splendebat lucerna ejus super caput meum, vivebamq; vitam quietam & influctuosam; cum vindemiabam racemos silentii; cum virebam surculis serenitatis; cum imperturbationis delectabar palmitibus; cum interioris libertatis jucundabar floribus; cum securitatis coronabar calicibus; cum serena paupertatis navigabam mare; cum humilis Casæ delectabar pulchritudine. &c.

§. 7.

Statùs Religiosi securitas.

12. Quàm pauci ex hominibus sint salvandi, non obscurè indicant figuræ in Lege Naturæ, & Mosaicâ. Prima legitur *Genesis* 7. & 1. *Pet.* 3. ubi in Diluvio generali dicuntur solum octo homines servati & salvati ab interitu. Secunda habetur *Genes.* 19. ubi ex quinque civitatibus igne consumptis non nisi quatuor personæ à flammâ devorante sunt liberatæ; & una ex his, antequàm ad locum refugii pertingeret, in statuam salis fuit conversa. Tertia legitur

B 4

Numer.

Numer. 14. ubi ex tot millibus Ægypto per Mare rubrum egressis solum duo viri, scilicet Josue & Caleb, ad Terram promissam perventuri prædicantur; reliquis omnibus propter peccata gulæ, murmurationis, Idololatriæ, fornicationis, ambitionis & inobedienciæ exclusis; quod & ita contigit. Clarissimè verò eam salvandorum hominum paucitatem significat Christus in Evangelio *Matth.* dicens: *Intrate per angustam portam: quia lata porta & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quàm angusta porta & arcta via est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam.* Et *Matth. 20.* multi sunt vocati, pauci verò electi. Item *Matth. 11.* Regnum Cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Et *Luc. 13.* ubi cum ad Christum diceret quidam: *Domine, si pauci sunt, qui salvantur,* Ipse respondit: *Contendite intrare per angustam portam; quia multi, dico vobis, quarent intrare, & non poterunt.*

Quod autem tam pauci sint salvandi & plurimi damnandi, causa non postrema est *Mundus* cum suis voluptatibus, divitiis & honoribus. Nam de possessoribus divitiarum ait Christus *Matth. 19.* *Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum Cælorum.* Et iterum dico vobis, *facilius est Camelum per foramen acûs transire, quàm divitem in regnum Cælorum.* Et *Luc. 16.* *Mortuus est dives, & sepultus est in Inferno.* Undè S. Joannes *1. epist. c. 2.* hortatur mundum fugere, dicens: *Nolite diligere mundum, neq; ea, quæ in mundo sunt.* Si quis diligit mundum,

non

non est Charitas patris in eo : quoniam omne,
quod est in mundo, concupiscentia carnis est, &
concupiscentia oculorum, & superbia vitæ. Et
ibidem c. 5. Mundus totus in maligno positus est.
S. Jacobus etiam c. 4. ait: Nescitis, quia amici-
tia huius mundi inimica est Dei? Quicumq; ergo
voluerit amicus esse sæculi huius, inimicus Dei
constituitur. Et c. 1. dicit: Religio munda & im-
maculata apud Deum hæc est, immundatum se
custodire ab hoc sæculo. In quem proinde locum
S. Thomas commentans, subdit:

Mundus non mundus, qui mundos polluit: Ergo

Qui manet in mundo, quomodo mundus erit?

Et S. Augustinus tract. 38. in Joann. si delectat
te mundus, semper vis esse immundus.

13. Qui ergo vocati sunt de mundo & mun-
danorum consortio ad statum Religiosum, me-
ritò id inter summa (post Creationem, Redem-
ptionem & per Baptisma Sanctificationem) Be-
neficia numerare debent; sicut Christus à suis
Discipulis agnosci & numerari voluit Joann. 15.
dum ait: De mundo non estis; sed ego elegi vos
de mundo. Non vos me elegistis, sed ego elegi
vos, & posui vos &c. Nam in statu Religioso tot
& tanta damnationis pericula non inveniuntur;
sicut benè declarat S. Chrysostomus lib. 3. ad-
vers. vituper. vitæ monast. dicens: Nihil horum
penitus in monasteriis invenies. Sed quanquam
procella tanta fluctusq; tanti deserviunt; soli, qui
in monasteriis degunt, in tranquillo portu & se-
curitate summâ residentes, velut à Cælo ipso cæ-
terorum naufragia prospectant: Namq; apud

B 5

Mona-

Monachos ex ingenti multitudine vix pauci lapsi sunt. In vitâ seculari & plura sunt & paratiora naufragia; quia & plura sunt, quae perturbent: in Monachorum autem vitâ profectio & fluctuant non sunt; sed contra penitus serenitas summa & tranquillitas, & studium longè excellentius adversus eam fluctuum rabiem. &c. Et S. Bernardus homil. de quarente bonas Margaritas. In Religione Homo vivit purius, cadit rariùs, surgit velociùs, incedit cautiùs, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur fiducius, purgatur citius, præmiatur copiosius. Item in epist. ad Fratres de Monte Dei: Cella & Cæli habitatio cognata sunt; quia sicut Cælum & Cella ad invicem videntur aliquam habere cognationem nominis, sic & pietatis. Quod geritur in Cælis, hoc & in Cellis. Quidnam est hoc? Vacare Deo, frui Deo. Nec jam Spiritui oranti, vel etiam à corpore exeunti, è Cellâ in Cælum longa & difficilis via invenitur. A Cellâ in Cælum sæpè ascenditur: Vix autem unquam è Cellâ in infernum descenditur; nisi, sicut dicit Psalmista, descendant in infernum viventes, videlicet nè descendant morientes. Moriens autem vix aut nunquam aliquis è Cellâ in infernum descendit: quia vix unquam aliquis nisi Cælo prædestinatus in eâ usq; ad mortem persistit. Quapropter cum S. Arsenius adhuc in palatio Imperatoris constitutus oraret Dominum, dicens: Domine dirige me ad salutem, venit ei vox, dicens: Arseni, fuge homines, & salvus eris. Quâ auditâ descendit ad Monachalem vitam; uti habetur in vitis patr.

part.

part. 2. Ac postea iterum audivit: *Fuge, tace, quiesce: hæc enim sunt radices, non peccandi; quæ in omni Religione bene constitutâ reperiuntur.*

§. 8.

Boni Religiosi beata Mors.

14 **Q**UOD Homines sæculares moriantur subindè tam illubenter, invito animo, difficulter, atq; etiam aliquando infeliciter, oritur præcipuè ex duabus causis. *Prima est, quod agglutinati sint animo & adhæreant Bonis suis temporalibus, quæ possident domi vel ruri; aut quod adhæreant suis charis amicis v. g. uxori, prolibus &c. aut quod constituti sint in honoribus & dignitatibus; aut quod perfruantur deliciis & voluptatibus; à quibus per mortem violento modo abstrahi debent & separari, non sine vehemènti dolore & reluctatione. Undè Eccli. 41. dicitur: O Mors, quàm amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis! tam amara scilicet, ut multos erumpere faciat in illa verba Regis Agag morientis: Siccinè separat amara mors! I. Reg. 15. Hæc autem tam violenta & dolorifera à Charis in morte avulsio non reperitur in Bono Religioso; utpotè qui jam pridem exiit omnem inordinati amoris affectum erga consanguineos & amicos, quando illos cum sæculo reliquit; Insuper omnes rerum temporalium possessiones per votum paupertatis à se abdicavit; Uxore & prolibus per votum Castitatis se ipsum privavit; hono-*

honorifica officia & dignitates per Humilitatis virtutem calcavit; ac prætereà statim à primo suæ conversionis die usq; ad finem vitæ conversationem amplexus est jejuniis, vigiliis, laboribus, humiliationibus, aliisq; mortificationibus asperam & carni molestam; ut propterea mortis nuntius ipsi potius accidat gratus & expectatus, tanquam afferens finem cunctarum afflictionum, miseriarum, laborum, & molestiarum; juxta illud *Eccli. 41. O mors, bonum est iudicium tuum homini indigenti!* Undè S. Chrysostomus *homil. 14 in 1. ad Timoth.* *Moriuntur sanè Religiosi; non enim immortalis sunt corpore; sed illi mortem non existimant mortem. Inde gratiarum actio sequitur, sequitur & gloria, ingensq; latitia; cum optet unusquisq; tali se exitu donari, sic exire certamine, & à laboribus sudoribusq; quiescere, ac deniq; Christum videre. Porro agrotant non adstat Uxor criminibus solutis; nec pueruli, imminentem flentes orbitatem; nec famuli expirantem importunis precibus pulsantes, ut se cuiquam commendatos relinquat: Sed his impedimentis omnibus solutus animus, tantummodo cogitat, quomodo cum majore gratiâ extremum Deo spiritum reddat.*

14. Altera causa est, quod mundanis hominibus in horâ mortis occurrat vita sua præterita malè transacta, plurimis & gravibus peccatis onerata, ac propterea malè sibi conscia; utpotè quam consequi aliud non potest nisi justissima scelerum omnium pœna, jam jam per Christum Judicem infligenda. Dicitur enim *Hebr. 9.*

Statu-

Statutum est hominibus semel mori: post hoc autem Judicium. Ut scilicet referat unusquisq; prout gessit, 2. *Corinth.* 5. Undè quidam ait: *Non timeo mortem; timeo, quæ fata sequuntur.* Et de Chrytorio quodam refert S. Gregorius *lib. 4. dialog. c. 38.* quod in angustiis mortis comprehensus exclamaverit: *Inducias vel usq; manè, Inducias vel usq; manè!* S. Cyrillus Alexandrinus *in orat. de exitu animæ* ait: *Quis terror, quis tremor, quod certamen, quæ vis animam manet à corpore secedentem?* quando scilicet recordatur multitudinem suorum peccatorum, & paucitatem operum honorum.

Verùm neq; hæc timoris & trepidationis causa reperitur in Bono Religioso. Nam si talis forsitan peccata, etiam multa & gravia, in sæculo & ante Religionis ingressum comississet; hæc tamen illi in morte amplius nocere non possent, utpotè jam pridem per frequentatum pœnitentiæ Sacramentum, & elicitos quotidie Actus contritionis atq; Amoris Dei, uti & per solennem Ordinis professionem, nec non per opera satisfactoria diu noctuq; exercita, penitus quoad culpam & pœnam abolita & deleta. Communis est enim SS. Patrum & Theologorum, Thomæ Aquinatis *in 4. dist. 4. q. 3. a. 3.* Antonini *in Summâ part. 5. tit. 16 c. 3. §. 3.* atq; aliorum apud Rosweidum *in vitâ S. Antonii Magni Notat. 78.* sententia, quod Professio Religiosa sit quasi *secundus* Baptismus, & quoad remissionem pœnæ temporalis eidem æquiparetur. Undè cum dæmones objicerent S. Antonio peccata quædam ante
pro-

professionem monasticam commissa, Sancti Angeli eum defendentes responderunt, non debere eos narrare delicta, quæ jam essent Christi bonitate sopita; sed illa tantum proferre eos debere, quæ Antonius commisit ab eo tempore, quo factus est Monachus; uti in ejus vita *cap. 37.* refert S. Athanasius. Et de Osberno Monacho scribit S. Anselmus *lib. de similitud. c. 191.* quod spiritibus malis illi in agone delicta ante Religionis ingressum patrata objicientibus responderit Angelus Custos, ea omnia in Professione fuisse abolita.

16. Deindè Bonus Religiosus toto illo tempore, quo in statu suo Regulari strenuè & ferventer Deo militavit, ingentem sibi meritorum cumulum congregavit per frequentatos quotidie Paupertatis, Obedientiæ, Humilitatis, Mortificationis, Charitatis in Deum & Proximum, aliarumque virtutum supernaturalium Actus. Quorum memoria & recordatio ipsi procul dubio magnam in horâ mortis afferet animi consolationem, pacem, & tranquillitatem. Quia sicuti *aperire Judici pulsanti non vult, qui exire de corpore trepidat; & videre eum, quem contempsisse se meminit, Judicem formidat*: ita è contra, *qui de suâ spe & operatione securus est, pulsanti confestim aperit; quia lætus Judicem sustinet; & cum tempus propinque mortis advenit, de gloriâ retributionis hilarescit*, ut inquit S. Gregorius *homil. 13. in Evangelia.* Sic de S. Hilarione Monacho scribit Hieronymus *in ejus vita, quod mortis instantis timorem & trepis*

trepidationem fugaverit memoriã & recordatione vitæ suæ religiosè tranfactæ, dicens: *Egredere, quid times? egredere anima mea, quid dubitas? Septuaginta propè annis servivisti Christo, & mortem times?*

17. Et cur timeret sibi Bonus Religiosus in morte, per quam conjungendus est Christo Dei Filio in Cœlis, cujus Minister fidelis fuit in terris? ait enim ipse *Joann. 12. Si quis mihi ministrat, me sequatur; & ubi sum ego, illic & minister meus erit.* Cur sibi timeret Bonus Religiosus habere Judicem illum, quem semper sequi in vitâ religiosa studuit, & se illi conformare atq; assimilare in voluntariâ paupertate, perfectâ obedientiâ, profundissimâ Humilitate; & cujus non tantû præcepta, sed etiam consilia conatus est adimplere? cum quo fuit quodammodo confixus cruci. *Galat. 2.* & propter ipsum mortificatus totâ die. *Roman. 8.* ac semper mortificationem Jesu Christi in Corpore suo circumferens? *2. Corinth. 4.* Cur deniq; mortem timeret Bonus Religiosus, per quam est associandus tot beatis Monachorum & Anachoretarum Choris, quorum austeram vivendi normam, insignes virtutes, egregia facinora, & heroicas de suâ carne mundo & dæmone victorias frequenter in vitâ legit, deprædicari audivit, admiratus fuit, & imitatus?

§. 9.

Boni Religiosi Judicium Finale.

18. **Q**uam tremendum & horrificum in fine mundum futurum sit universale Judicium,

cium, testatur multis S. Scriptura Veteris & Novi Testamenti. Fufius autem id describit & pertractat Ipse futurus Judex Christus *Matth. 24. & 25.* Item *Luc. 21.* & alibi. Uti & Discipulus ejus Joannes in *Apoc. c. 6.* Cujus verba sunt: *Reges terra, & Principes, & Tribuni, & divites, & fortes, & omnis servus & liber absconderunt se in speluncis & in Petris montium; & dicunt montibus & petris: Cadite super nos, & abscondite nos à facie sedentis super thronum, & ab irâ Agni: quoniam venit dies magnus iræ ipsorum, & quis poterit stare?* Porro in tanto Judicii instantis pavore & terrore non pavebunt Sancti Apostoli, sed intrepidi affidebunt Judici Christo, ac cum illo reliquos judicabunt; sicut indicat ipse Christus *Luc. 21.* quando recensitis terrificis signis & prodigiis in Cœlo, aëre, mari & terrâ futuris subdit: *His autem fieri incipientibus, respicite, & levate Capita vestra: quoniam appropinquat redemptio vestra.* Et *Matth. 19.* Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit Filius hominis in sede Majestatis suæ, sedebitis & vos super sedes duodecim, judicantes duodecim Tribus Israël. Quod autem Christus his verbis promisit Apostolis, hoc ad omnes Bonos Religiosos, qui relictis cunctis secuti sunt Christum, extendunt SS. Patres, Gregorius Nazianzenus *orat. 1. in Julian.* Augustinus *lib. 10. de civit. c. 5.* Cyrillus in *c. 60. Isaia.* Hieronymus *epist. 28.* Gregorius Magnus *lib. 10. Moral. c. 17.* Anselmus *epist. 10.* Bernardus in *illud Matth. 19.* Ecce nos reliquimus omnia. Et alii apud

apud Cornelium à Lapide *in cit. c. Matth.* unde S. Hieronymus Heliodorum monachum sic alloquitur: *Tunc ad vocem tubæ pavebit terra cum populis: & tu gaudebis. Judicaturus Domino lugubre mundus immugiet, tribus ad tribum pectora ferient, potentissimi quondam Reges nudo latere palpitabunt, adducetur & cum suis stultus Plato discipulis, Aristotelis argumenta non proderunt: tunc tu rusticanus & pauper exultabis & ridebis, & dices: Ecce crucifixus Deus meus! Ecce Judex &c.* Refert etiam Nebidrius *in antiq. monast. epist. 142.* quod S. Augustinus apparens Divo Norberto & Regulam suam ei porrigens, dixerit: *Ecce habes Regulam, quam ego scripsi: Sub quâ si benè militaverint Confratres tui, Filii mei, securi adstabant in extremi terrore Judicii.* Denique venerabilis Beda *homil. in Natali S. Benedicti* ait: *Nemo putet, duodecim tantum Apostolos tunc esse judicatueros, sciendum namq. est, omnes, qui ad exemplum Apostolorum sua reliquerunt omnia, & secuti sunt Christum, Judices cum eo venturos.*

19. Causæ verò tanti Privilegii in Religiosis & prærogativæ afferuntur à Cornelio *supra ex D. Thomâ tract. contra retrahentes à Religione c. 6. & 7.* sequentes: *Prima* est, quia conveniens & dignum videtur, ut de mundo judicent illi, qui in vitâ superiores mundo extiterunt. *Secunda*, quia Religiosi velut Aquilæ quædam cælestium Bonorum aspectu, & terrestrium despectu, cæteros homines transcendunt: unde convenit, ut eorum Principes sint & Judices.

C

Tertia

Tertia est, ut Religiosi, qui doctores fuerunt mundi, etiam examinent & iudicent mundum, an is iuxta doctrinam traditam vixerit & ambulaverit. Quarta est, ut Religiosi, qui a mundo pro fatuis & deliris sunt habiti, vicissim mundum fatuitatis arguant & condemnent. Quod fiet tunc, quando Iusti stabunt in magnâ constantiâ adversus eos, qui se angustiaverunt, & qui abstulerunt labores eorum: mundani autem & Religiosorum oculos videntes turbabuntur timore horribili, & mirabuntur in subitatione insperata salutis, dicentes intra se, poenitentiam agentes, & præ angustia spiritus gementes: Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, & in similitudinem impropertii. Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter Filios Dei, & inter Sanctos fors illorum est. Ergo erravimus &c. Quinta causa assignatur à S. Bernardo serm. 8. in Psalm. Qui habitat Qui Paupertati voluntariæ Religiosorum attribuit hoc privilegium, dicens: ô familiaritatis gratiam! ô honoris culmen! ô fiducia privilegium, ô prerogativum securitatis perfectæ! Quid enim tam pavendum, quid tam plenum anxietatis & vehementissimæ sollicitudinis excogitari potest, quam judicandum ad stare illi tam terrifico Tribunali, & incertam adhuc expectare sub tam districto Iudice sententi? Felix Paupertas voluntaria omnia reliquentiû, amsequentium te & Domine Iesu! Felix planè, quæ tam securos, imò tam gloriosos facit in illo singulari fragore Elementorum, & in illo

tre.

tremendo examine meritorum, in illo tanto di-
 scrimine Judiciorum!

§. 10.

Boni Religiosi Præmium.

20. **A**Udivit S. Joannes vocem de cœlo dicentem:
Beati mortui, qui in Domino moriuntur.
A modo jam dicit spiritus, ut requiescant à labori-
bus suis: opera enim illorum sequuntur illos. Apoc.
 14. & c. 22, inducit Christum dicentem: *Ecce*
venio cito, & merces mea mecum est, reddere uni-
cuiq; secundum opera sua. Laboribus ergo &
 operibus bonis in hâc vitâ susceptis commensu-
 rabitur merces & præmium in, alterâ vitâ, ac
 consequenter quò plura & nobiliora sunt opera,
 copiosior & nobilior erit merces. Quia verò
 Religiosi homines diu noctuque se dedunt bonis
 ac sanctis operibus, & quidem talibus, quæ in
 Evangelio leguntur à Christo Dei Filio exercita-
 adeoque Divinæ Majestati sunt gratissima,
 cum Ipse dicat: *Ego, quæ placita sunt ei, fa-*
cio semper. Joann. 8. Consequens etiam est,
 quod eorum merces & præmium sit futurum in
 cœlis copiosum & magnum. Sicut declaravit
 Christus *Matth. 19.* dicens: *Omnis, qui reli-*
querit domum, vel fratres, aut Patrem, aut
Matrem, aut Uxorem, aut Filios, aut agros
propter nomen meum, centuplum accipiet, & vi-
tam æternam possidebit. Multi autem erunt pri-
mi novissimi, & novissimi primi. Quamvis enim
 C 2 omnes

omnes sint vitam æternam obtenturi, qui mandata Dei observant, juxta illud: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.* Nihil omnius eam plenius, abundantius & gloriosius possidebunt illi, qui Divinis Mandatis addiderunt insuper Evangelica Consilia, & relictis omnibus imitati sunt Christum, ut Eidem fierent simillimi; Uti prædicta Evangelii verba explicant S. Hieronymus, Beda, D. Thomas, & Alii apud Cornelium a Lapide in *Matth.* 19. ubi etiam addit, Christum hac gnome: *Erunt novissimi Primi*, significare voluisse, *Pauperes voluntarios in cælo fore primos. Sic Christus in cælo est primus; quia in terra fuit novissimus, juxta illud Isaia 53. Vidimus eum despectum, & novissimum virorum. Proxima Christo est S. Virgo; quia post Christum inter homines fuit novissima. Sequuntur Apostoli, de quibus ait Paulus: puto, quod Deus nos novissimos ostendit: tanquam purgamenta hujus mundi facti sumus omnium per ipsema. 1. Corinth. 4.* Oriebatur autem hic despectus in Christo & Apostolis, ac quotidè ad huc oritur in Religiosis apud mundanos ex paupertate eorum: *Quia Amici divitum multi: verùm etiam proximo suo pauper odiosus erit. Prov. 14. & divitiæ addunt amicos plurimos, à paupere autem & hi, quos habuit, separantur. Fratres hominis pauperes oderunt eum; insuper & amici procul recesserunt ab eo. Prov. 19.* Paupertati igitur quia in hac vitâ conjunctus est despectus; utrumque in alterâ vitâ sequitur abundantior gloria; sicut de S. Martino canit Ecclesia: *Martinus Pauper*

per & modicus cœlum dives ingreditur, hymnis
cœlestibus honoratur.

21. Atque hinc SS. Patres & Doctores passim
dicunt, Bonis Religiosis præparatam esse à Deo
Coronam sive aureolam Sanctorum Martyrum;
eò quod Religiosa vita sit Martyrium incruen-
tum; & *verus Monachus sit vivus Martyr*,
teste Cassiano Collat 18. c. 7. & S. Ephrem *serm.*
de patientiâ. ubi ait, se posse cum Monachis suis
Martyrem esse absque ullis tormentis materiali-
bus; quia vita Monastica est in se Martyrium,
continens plurima instrumenta spiritualia, qui-
bus voluntas & Judicium proprium, atque etiam
caro maectantur incruento modo & mortifican-
tur. Quæ Martyrii Instrumenta recenset S.
Hieronymus *epist. ad Rustic. Monach.* dicens:
Non facias, quod vis. Comedas, quod juberis.
Vestiare, quod acceperis. Operis tui pen-
sus persolvas. Subiiciaris, cui non vis. Las-
sus adstratum venias; & necdum expleto somno
surgere compellaris. Passus injuriam taceas. Cre-
das tibi salutare quidquid Præpositus præceperit;
nec de Majorum sententiâ iudices &c.

22. Ut verò ad particularia magis descen-
damus, Bonus Religiosus est Martyr, & Mar-
tyribus cruentis æquiparatus, primò, quia to-
tum se quoad Corpus & animam ac secundum
omnes suas tam materiales quàm spirituales po-
tentias & vires obtulit, dicavit, consecravit, de-
vovit & mancipavit Famulatui seu Servitiò Dei
per omne tempus vitæ suæ; ita ut non amplius
sibi vivat, sed Deo. Hac enim de causâ S.

Hieronymus Paulam monialem sanctis Martyribus annumerat, quando in illius Epitaphio Filiam Eustohium ita alloquitur: *Gaudeas; Mater tua longo Martyrio coronata est. Non solum enim effusio sanguinis in Martyrio reputatur; sed devota quoque mentis Servitus immaculata quotidianum Martyrium est.* Unde Ecclesia in Martyrologio Romano ad diem 26. Januarii ait, Sanctam Paulam esse *longo Martyrio coronatam.* & S. Cyprianus Martyr *lib. de exhortat. Martyrum c. 12. inquit: Non solum animadversos & interfectos divina pollicitationis manent premia, sed etiam, si ipsa passio Fidelibus desit Fides tamen integra & invicta per stiterit, & contemptis ac relictis suis omnibus Christum se sequi Christianus ostenderit, ipse quoque a Christo inter Martyres honoratur.*

23. *Secundo Bonus Religiosus accensetur Martyribus, quia talis animo lubenti patitur persecutiones detractiones contumelias irrisiones & similia, non ob aliam causam, quam propter Christum, eo quod se non mundo, sed Christo & vitæ illius se conformet; juxta illud Joann. 15. si de mundo fuissetis, mundus, quod suum erat, diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Sed hæc omnia facient vobis propter nomen meum. Et Joann. 16. In mundo pressuram habebitis. Unde S. Gregorius homil. 35. in Evangelia ait: Mori à persequente, Martyrium est in aperto: Ferre autem contumelias, & ditantes diligere, Martyrium est in occultâ cogitatione*

zione. Et S. Climacus grad. 4. Beatus, qui propter Deum quotidie maledictis & convitiis laceffit, sibi vim fecerit. Hic enim Martyribus parem confidentiam & gloriam merebitur. De S. Martino Episcopo, qui persecutiones magnas patiebatur partim à domestico Clerico suo Brictio, partim ab Episcopis quibusdam, teste Severo Sulpitio in eius vitâ c. 20. Ecclesia canit in ejus Felto: *ô Sanctissima Anima, quam et si gladius persecutionis non abstulit, palmam tamen Martyrii non amisit.* Quod si insuper accedat Gratiarum Actio erga Deum, & Beneficentia erga Persecutorem, tunc multò gloriosius redditur hoc Martyrium; sicut testatur S. Chrysostomus homil. 8. in epist. ad Coloss. dicens: *Nihil est animâ illâ Sanctius, quæ in malis Deo agit gratias: reverà nihil distat ab animâ Martyris; similiter & ipsa & illa coronatur.* Si ergò dolores tulerit, & gratias egerit, coronam accipit Martyrii. Item homil. de Davide & Saule. *Ea res pro Martyrio tibi imputabitur, si insidias molientem, & ad tantam profectum malevolentiam inter bene meritos numeraveris, non desinens orare pro illo. Deum obsecrando, ut illi fiat propitius.*

24. Tertiò Bonus Religiosus est verus Martyr ob Paupertatem, quam Deo vovit, & exactè observat. *Quid enim sibi vult, quod eadem promissio facta est Pauperibus, & Martyribus, nisi quia verè Martyrii Genus est Paupertas voluntaria?* inquit S. Bernardus serm. 1. de Omnibus Sanctis. Et S. Chrysost. homil. in c. 6. Epist. ad Hebræos. *Sunt & alia oblationes, quæ sunt holocaustata*

Martyrum : Ibi & anima & Corpus offeruntur :
 Illa Sacrificia odorem suavitatis habent maxi-
 mum. Potes & tu, si volueris, tale Sacrifici-
 um offerre. Quid enim, si non igne combura-
 tur corpus ? Sed alio igne potest, utpotè Paupe-
 ratis, voluntaria tribulationis. Cum enim li-
 ceat delectosè digere ; si eligatur laboriosa vita
 & amara, mortificansq; corpus, nonnè holocau-
 stum est ? Mortifica ergò corpus tuum, & cru-
 cifige ; accipies & tu hujus Martyrii coronam.

25. Quarto Bonus Religiosus est Martyr
 propter votum perpetuæ Castitatis. Nam
 parcitas in ubertate, Castitas in juventute Mar-
 tyrium est sine sanguine ; ut inquit S. Bernardus
in sentent. parvis. Et juxta S. Hieronymum
epist. 8. ad Demetriad. Habet & pudicitia servata
 Martyrium suum. Undè S. Ambrosius *lib. 1. de*
Virginibus. ait quod non ideò laudabilis sit virgi-
 nitas, quia & in Martyribus reperitur ; sed quia
 ipsa Martyres facit, nempe per enecationem
 corporeæ delectationis ; Uti explicat S. Tho-
 mas.

26. Quintò Bonus Religiosus est Martyr
 propter votum obedientiæ, per quod macât
 proprium Judicium & voluntatem. Nam
in barere frangendæ voluntati, Martyrium est ;
 ut inquit S. Theodorus Studita *serm. 93*. Et
 juxta S. Bonaventuram *in Dieta Salutis tract. 4.*
c. 2. Est obedientia quoddam nobile genus Mar-
 tyrii, & palmatiumphalis ; quia decollat homi-
 nem, & amputat ei propriæ voluntatis caput. Un-
 de religiosissimus Thomas Kempensis *serm. 11.*

da

ad Novitos : Omnis Religiosus in Obedientiâ vivens, paratus suam voluntatem frangere, atq; Pralato suo humiliter nitens obedire, iste veraciter in spiritu Martyr efficitur; quamvis materiali gladio in collo non feriat. Quando igitur aliquis vestrum audit præceptum sibi contrarium à Pralato imponi, & tamen paratus est obedire, si tunc etiam vim sibi inferre conatur, atq; murmurationem insurgentem compescit & necat, tunc gratissimū Deo Sacrificium in Arâ cordis immolat, & cum Martyribus de hoste, victor sui ipsius factus, strenuè triumphat.

27. Denique Bonus Religiosus est Martyr propter tolerantiam & perpeffionem plurimarum molestiarum, asperitatum, incommoditatum & mortificationum in vitâ religiosâ diu noctuque occurrentium, & tam corpus quàm animam affligentiū. Genus Martyrii est, spiritu facta carnis mortificare; illo nimirum, quo membra caduntur ferro, horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius; inquit S. Bernardus serm. 30. in Cantica. Et S. Chrysostomus homil. in c. 6. Epist. ad Hebr. Si eligatur laboriosa vita & amara, mortificansq; Corpus, nonne holocaustum est? Mortifica ergo Corpus tuum, & crucifige; accipes & tu huius Martyrii Coronam, Cæsarius Cisterciensis lib. 8. c. 19. dicit quod Crux Monachorum sit rigor Ordinis; tum propter Vigilias & Orationes, tum propter Jejunia & Castigationes, tum propter silentium & opera manuum, tum propter Carnis continentiam, & Vestimentorum stratiq; duritiem. Ut ita Religiosi non sint Martyres qualescunque, sed crucifixi; Utpote

qui carnem suam crucifixerunt cum vitis & con-
cupiscentiis. Galat. 5. Et cum Apostolo *ibidem*
c. 2. dicere possunt: Christo confixi sumus
cruci. Unde & à SS. Patribus vocantur *Cru-*
fixi; uti videre est apud S. Bernardum *Epist. 236.*
Basilium *in Constitut. monast. c. 21.* Ephre-
mum *tract. 2. par. 1.* Macarium, Theodo-
rum Studitam, Cassianum &c.

§. II.

Vocatio ad Statum Religiosum.

28. **T**res sunt vocationum modi, quibus ho-
mines ad Statum Religiosum incitantur;
uti videre est apud Cassianum *collat. 3. c. 3. & 4.*
Primus ex Deo est; Secundus per hominem; Ter-
tius ex necessitate. Non quod duo posteriores
non sint ex Deo; Sed quod in primo modo
Deus vocet hominem solus & quasi immediatè
ac proximè; in reliquis vero duobus utatur
operâ alicujus vel hominis inducentis, vel casus
fortuiti & adversi, qui sit fortuitus respectu
causarum secundarum, non tamen respectu
Dei cuncta prævidentis & ad hominum spiri-
tualem utilitatem dirigentis; Nam respectu
Dei, cujus Providentia in suâ dispositione non
fallitur, & qui omnia præordinat ad finem bo-
num, antequàm fiant, nihil potest esse fortui-
tum aut Casuale. Primus ergo modus contingit,
quando inspiratio Divina homini immissa
excitat eum ad Statum Religiosum amplecten-
dum;

dm; sicut excitavit S. Antonium, quando ingressus Ecclesiam audivit ex Evangelio: *Si vis perfectus esse, vade, vende qua habes, & da Pauperibus, & habebis thesaurum in caelo, & veni sequere me.* Hoc enim praeceptum Domini arbitrans specialiter ad se directum, cum summam illud cordis compunctione suscepit, confestimq. renuntians cunctis, secutus est Christum, nullam exhortatione neq. Doctrinam hominum provocatus; ut inquit Cassianus supra.

29. Secundus Vocationis modus contingit tunc, cum vel exemplis quorundam Sanctorum, vel monitis instigati afficiuntur ad statum Religiosum. Quomodo S. Augustinus lib. 8. confess. c. 6. fatetur, se post propositam S. Antonii per Potitianum vitae rationem mirabiliter exarsisse erga Institutum Monasticum; Et *serm. 1. de vita Clericorum* ait, se omnes, qui Clerici volebant ordinari, studuisse exemplo Apostolorum proposito & verbis efficacibus inducere ad vitam communem ac regularem amplectendam.

30. Tertius modus dicitur *necessitatis* Quia Deus illos, apud quos nec bonae inspirationes, nec hominum Spiritualium exhortationes, neq. etiam Sanctorum exempla proficiunt, subinde ex mera sua bonitate & misericordia per infelicem aliquem casum solet ad Statum Religiosum vocare, v. g. per mortem Chaorum, persecutionem potentis Adversarii, Paupertatem, vel aliam necessitatem. Quem tertium vocandi modum Cassianus

aus

nus vocat *violentam vocationem* ; probatque, Religiosæ vitæ tunc acceptationem non oriri ex desperatione (sicut imprudenter quidam loquuntur) sed ex Dei miserentis dispositione. Etenim *Abbati Moysi nihil defuit ad perfectæ Beatitudinis meritum, quod metu mortis, quæ ei propter homicidii crimen intentabatur, impulsus ad Monasterium decurrit. Quia ita necessitatem conversionis arripuit, ut eam in voluntatem promptâ animi virtute convertens, ad Perfectionis vestigia summa pervenerit.* Paulus primus Eremita fugiens Decii & Valeriani persecutione, casu specum ingressus, cum aliquamdiu inibi latuisset, cœpit solitudinē delectari, & quod prius necessitate fecerat, deinceps Voluntate per omnem vitam tenuit. Paulus, simplex dictus, ob uxorem in adulterio deprehensam aufugiens, reliquit illam & domum; ac veniens ad S. Antonium, factus est Monachus. S. Romualdus, fundator Ordinis tam celebris; propter homicidium à patre suo patratum confugit ad quoddam Monasterium, & occasione hujus necessitatis Propositum Regulare arripuit. Undè S. Joannes Climacus *grad. 1.* ait: *Nè illa quidem renunciationum genera vituperemus, aut condemnemus q. casu fiunt, Sive, ut, alii verunt.* *Non contemnamus quosdam, mundo renunciantes sine sapienti deliberatione. Sapè enim talis renuntiatio meliori sine terminatur, quàm illa, quæ fuit deliberata. Vidi quosdam euntes non rectâ intentione, sed necessitate cōactos; qui deinde fuerunt capti à multâ Sapientiâ Abbatis & placitâ*

*citâ conversatione Monachorum : Hi postmodum
receperunt Lumen à Deo, Lumen gratia, & per-
venerunt ad altrum Statum. Semen cadens de
manu agricola, ubi non vult, ulterius interdum
germinat, quàm de industriâ germinatum.*

Est ergo communis Doctrina Patrum &
Doctorum Asceticorum, quod quilibet in sta-
tu vitæ semel arrepto, dummodò ab Ecclesia Ca-
tholicâ approbatus sit, permanere debeat. Ita
enim jubet Apostolus 1. Corinth. 7. *Unus-
quisq; in quâ vocatione vocatus est, in eâ perman-
eat.* Et suadet Cassianus coll. 14. c. 5. & seq. di-
cens : *Hoc unicuiq; utile & conveniens est, ut
secundum propositum, quod elegit, sive gratiam,
quàm accepit, summo studio ac diligentia ad operis
arrepti perfectionem pervenire festinet ; Et alio-
rum quidem laudans admiransq; virtutem, ne-
quaquam à suâ, quàm semel elegit, professione
discedat. Multis viis ad Deum tenditur ; Et
ideò unusquisq; illam, quàm semel arripuit, irre-
vocabili cursûs sui intentione conficiat. Quod
si quis putet, vel etiam certò sciat, se talem
Statum, in quo est, ex motivo non spirituali, sed
planè temporali suscepisse, is Consilium &
Doctrinam sequatur Sancti Francisci Salesii, viri
doctissimi, & in discretione spirituum expertis-
simi ; cui in Breviario Romano hoc tribuitur
Encomium, quod suis Scriptis Cælesti doctrinâ
refertis Ecclesiam illustravit, quibus iter ad Chri-
stianam perfectionem tutum & planum demon-
strat. Is igitur in Regulis suis part. 1. c. 1. p. 3
tradit hanc doctrinam : *Illud ante omnia vocata**

ad

ad Statum accurandum est, ut contentus Status illo suo, quem sibi delegit, omnino degat: Sibiq; in eo etiam complacere; quantumvis, sires illi integra foret adhuc, scivissetq; antea, quae expertus est post, nunquam se illi mancipasset fortassis, coneturq; ex amissi omnem, quâ in eo obstringitur, obligationem hilari promptâq; mente explere. Hoc est enim, quod Apostolus monet Ephes. 4. Ut unusquisq; ambulet dignè vocatione, quâ vocatus est. Aliud agere vel cogitare demonis infensissimi hostis nostri periculosa tentatio est; quâ suggerendo nobis, quasi cæteri Status nostro meliores sint, & in quibus servire Deo perfectius propriâq; Salutem nancisci facilius queamus, inquietudine mentem nostram conturbare conatur. Perstendum ergo cuivis in suo Statu necessario est; nec mutatio illi alia vel expectanda, vel expetenda, nisi ut in eo se modis nūerisq; omnibus perficiat: esto, ad eum Vocatione non divinâ, sed humanâ potius atq; ex motivis magis terrenis quàm Cælestibus pellectus, imo compulsus etiam à Parentibus & necessariis fuerit; quæ ipsa nihilominus illi instar divinæ vocationis sint. Nam Deus in vocatione proponit homini talia motiva, quæ prævidet fore idonea ad persuadendum, & se accommodat illius capacitati, atque ideò si quis altiora motiva non penetret, suggerit Deus magis vulgaria & temporalia. An non perfectus in religioso statu extitit S. Chrysostomus? verum audi eum lib. de compunct. Cordis c. 4. sic de se loquentem: Cum constituissem mihi olim, civitatem relinquere, venireq; ad Habitacula

bitacula Monachorum; multus eram in quarendo
 & investigando; ubi esset abundantia rerum ne-
 cessarium: & ultrum possem habere panem sin-
 gulis diebus recentem? Utrum etiam fortassis ad-
 stringeres ad vilitatem leguminum, aut ad labo-
 res duos, nempe ad fodiendam terram ferenda
 ligna & aquam, aliaq; id genus adminastranda gra-
 via? Uno verbo, multa questio & cura mihi
 erat de inerti qui &c. Qui igitur Monaste-
 rium ingressus est ex intentione non adeo bona
 & pura, is postea prudentior factus, mutare
 debet intentionem & voluntatem; non Statum
 & vocationem;

31. Multo minus autem inquietari debet,
 aut dubitare de sua vocatione, qui ex bono &
 sancto fine permotus venit ad Monasterium, v.g.
 Ut fugiat peccata, & peccatorum occasiones,
 ac pericula Salutis, quæ in seculari statu fuit ex-
 pertus; aut ut satisfaciat pro peccatis suis in
 saeculo commissis; aut ut Christum perfectius
 imitetur &c. Nam quia huiusmodi fines & in-
 tentiones sunt supernaturales, non possunt à Na-
 turâ vel dæmone oriri; uti docet S. Thomas
 part. 1. q. 111. a. 2. Et Opusc. 17. c. 10. Item 2. 2.
 q. ult. a. ult. Qui etiam addit citato opusc. 17. c. 10.
 Detur, quod Diabolus aliquem incitet ad Reli-
 gionem intrandam: hoc opus bonum est, & bonis
 Angelis congruum. Unde est periculum, si quis ei in
 hoc consentiat. Sed vigilandum erit ut ei resistatur,
 cum ad superbiam vel alia vitia inceperit ducere.
 Frequenter enim contingit, quod Deus utitur
 Malitiâ demonum in bonum Sanctorum. Scien-
 dum

dum tamen est, quod, si cui à Diabolo suggereretur, vel etiam ab homine, Religionis introitus, per quem aliquis accedit ad Christum sequendum, talis suggestio efficaciam non haberet, nisi interius trahatur à Deo; Et sic Religionis propositum, à quocumq; suggeratur à Deo est. Hæc ille, ex quibus Nicolaus Lancicius *opusc. de rectè traducendâ adolescent. c. 21.* concludit, quod quæcunque occasio vel causa inducens hominem, ut sæculum relinquat, & Deo perfectiùs servire velit, aut ob alium spiritualem finem propriæ vel alienæ salutis aut perfectionis Statum Religiosum amplectatur, sit vera Dei vocatio.

Est igitur ordinariè occulta & recta Diaboli deceptio, quando venit nobis cogitatio, quod sub prætextu majoris Perfectionis debeamus relinquere Statum Religionis, quem semel amplexi sumus, & transire ad alium strictiorem & magis austerum; Sicut benè advertit S. Bernardus *Epist. 32.* Chryostomus *homil. 6. in Joann.* & Cassianus *Collat. 14. c. 5. & seq.* Verùm manifesta & aperta Diaboli deceptio est, cùm alicui etiam necdum professs & adhuc Novitio venit cogitatio, quod contradicentibus vel invitis Superioribus suæ Religionis debeat deserere Statum Religiosum & redire ad sæculum. Quamvis enim possit adhuc liberè egredi, & necdum sit obligatus manere in Religione; Ordinariè tamen periculosus est talis recessus à proposito arrepto ad sæculum. *Qui de Monasterio ad sæculum redeunt, à Societate Angelorum separantur, & Demonibus sociantur.* Qui
san-

generaliter loquendo nihil est aliud, quàm purior
 & perfectior Dei famulatus, atq; cum Deo con-
 junctio; uti colligitur ex S. Dionysio Areopa-
 gitâ *Ecclesiast. Hierarch. c. 6.* Propter hanc enim
 causam primi Religiosi tempore nascentis Ec-
 clesie Possessiones suas abdicârunt, nuptias
 fugerunt, à turbâ declinârunt & solitudinem
 elegerunt, ut purius ac perfectius Deo famulari
 & ipsi se unire atque adhærere sine impedimento
 aliquo possent; sicut insinuat Eusebius *lib. 1.
 demonstrat c. 8.* Quia ex verbis Christi *Matth.
 13. & 19.* item ex *epist. S. Pauli 1. Corinth.
 & 1. Timoth. 6.* collegerunt, quod homo cur-
 talibus impedimentis distrahentibus, cujusmodi
 sunt possessio Bonorum temporalium, status
 conjugalis, tractatio sæcularium negotiorum
 &c. non possit Deo purum & perfectum Famu-
 latum præstare, & toto illi corde adhærere. Si-
 militer quia multi homines sæculares prudentes
 & à Deo illuminati agnoverunt, Deum esse di-
 infinitam suam Bonitatem & Perfectionem dig-
 nissimum, qui à nobis diu noctuque laudatur &
 colatur in terris, sicut à Beatissimis Spiritibus
 laudatur & colitur in cœlis; simul tamen etiam
 ex alterâ parte viderunt & experienciâ didice-
 runt, se ob plurimas distractiones & obstacula
 quæ in vita sæculari quotidie occurrunt, tan-
 tum perfectum & frequentem cultum ac famulatum
 Deo impendere non posse, nec amplius sibi li-
 citum & integrum esse à sæculari vitâ recede-
 re; hinc magnam Bonorum suorum tempora-
 lium partem impenderunt cœnobiis seu domi-

bus
 ædifi-
 larib;
 strac
 fam
 func
 præse
 in ch
 & pl
 citia
 latus
 eoru
 tueru
 que c
 3
 debe
 ordi
 pera
 nem
 hibe
 hom
 phor
 2. di
 quan
 solun
 nem
 ta al
 cessi
 lime
 bere
 me n
 pete
 bus

bus Religiosorum Hominum & Ecclesiis eorum
ædificandis ac dotandis; ut hi ab omnibus sæcu-
laribus curis, negotiis, gravaminibus & di-
stractionibus liberi, Deo purum & perfectum
famulatum die ac nocte exhiberent per opera &
functiones in Ordine Religioso consuetas &
præscriptas, cujusmodi sunt Laus Dei vocalis
in choro, oblatio Sacrosancti Missæ Sacrificii,
& plurium aliarum virtutum Actus sive exer-
citia. Fuit ergo *purior & perfectior Dei famu-
latus atq; cum Deo Conjunctio* Finis Generalis
eorum, qui Statum Religiosum primitus insti-
tuerunt, & eorum, qui cœnobia fundarunt at-
que dotarunt.

33. Atque hinc conari quilibet Religiosus
debet, ut opera & functiones suæ vocationis
ordinarias ac quotidianas ritè & perfectè semper
peragat, atque per exactam talium executio-
nem Deo purum & perfectum Famulatum ex-
hibeat. In his enim consistit perfectio cujusvis
hominis Religiosi; sicut pulchrè declarat Al-
phonfus Rodericus *part. 1. de perfect. tract. 2. c.*
2. dicens: *Consideremus ergo & notemus,*
quàm tenui dispendio perfecti esse valeamus; cum
solum quotidianis operibus, nulla alia extra ordi-
nem addendo, perfecti esse possimus. Si exquisi-
ta aliqua & extraordinaria opera, si mentis ex-
cessus, si raptus & contemplationes admodum sub-
limes, ut perfectus dicaris, à te exigeremus, ha-
beres quo te excusares, ac diceres, ad tam subli-
me negotium te evolare nec posse nec audere: aus se
peteremus, ut quotidie ad sanguinem usq; te ca-
deres

caderes, ut quotidie in pane & aqua jejunares, ut
 nudipes incederes, perpetuo cilicium gestares;
 jure obtenderes, pares tibi corporis vires non
 suppetere. At nihil horum à te exigimus; nec
 in hoc tua perfectio posita est; sed tantum, ut quod
 agis, bene perfecteque agas. Per eadem ergo, qua
 agis, modo velis, perfectus esse potes: aliud ut
 praeterà adjungas, non est necesse. Quis igitur
 ad perfectionem animum non applicet, viso, eam
 ita facilem & obviam & velut in manibus esse?
 Item c. 1. n. 2. Certum & indubitatum est, omni
 nostrum & bonum & malum in eo esse, quod opera
 nostra vel bona sint, vel mala qualia enim illa fu-
 tura sunt, tales erimus & nos. Ad particularia
 verò iam descendamus, videamusque, quanam
 illa sint opera, in quibus omne nostrum bonum,
 profectus & perfectio consistit; non alia certè,
 quam ordinaria, & ea, qua quotidie obimus, ut
 videlicet orationem illam, quam quotidie peragi-
 mus, bene peragamus &c. In his, inquam,
 profectus & perfectio omnis nostra sita est; adeo
 ut, si haec bene perfecteque pertractemus, perfe-
 cti; si malè & imperfectè, imperfecti fu-
 turi simus. Haec itaque differentia est inter Bo-
 num perfectumque Religiosum, & alium imperfe-
 ctum; non quod ille plura vel alia agat, quam
 hic; sed quod functiones suas obeat cum per-
 fectione. Subdit verò c. 2. P. Hieronymum Na-
 talem Societatis Jesu in visitatione provincia-
 rum Hispanicarum identidem inculcasse, ac om-
 nibus ibidem Sociis inculcari praecipisse hanc
 doctrinam, scilicet, omnem in spiritu profectus
 & perfectionis cardinem in eo potissimum verti-
 ni

ut Particularia, ordinaria, & quotidie à nobis fieri solita opera bene riteq; peragantur. Eadem est Doctrina Cardinalis Joannis Bonæ, viri in Asceti illuminatissimi, qui in *manuduct. ad cælum c. 19.* ait, profectum & perfectionem nostram non consistere in multis; sed in his, quæ quotidie fiunt, perfecte obeundis.

34. Est autem notandum, quod duplicia sint opera in Statu Religioso per Regulam & Constitutiones præscripta; Nam quædam habent se ut Finis principaliter intentus à Fundatore seu Institutore illius Statûs, & intendendus omnibus illius Professis. Qualia opera sunt Laus Dei in choro, cultus Latrevticus per Missæ Sacrificium Deo exhibendus, unio cum Deo per Actûs Intellectûs & Voluntatis, Procuratio Salutis Animarum per Catechesin, prædicationem, correctionem, Sacramentorû administrationem. Alia verò opera & Exercitia habent se purè ut media vel necessaria, vel utilia ad functiones & opera principaliora, ut hæc purius, expeditius liberiùs, & perfectiùs fieri possint: cujusmodi media sunt Examen Conscientiæ quotidianum generale, frequens Confessio Sacramentalis, meditatio, & particulare, Stationes, jejunia, voluntaria paupertas, Obedientia, Castitas &c. Qui igitur hæc ultima Exercitia & opera quotidie rite peragit juxta modum & normam in Regulâ ac Cõstitutionibus præscriptam, is quidem propterea nondum est perfectus in suo Statu; sed tamen ad perfectionem tendit. Qui verò per ea media jam eo usque ascendit, ut etiam principa-

D 3. liora

lora opera ritè peragat juxta modum in Regulâ & Statutis præscriptum, talis jam perfectus in suâ vocatione existit, eâ scilicet perfectione, quæ à Professis illius Status exigitur.

35. Porrò ex his manifestè liquet, quàm longè absint à perfectione, qui Exercitia, Functiones & opera suæ vocationis in Regulâ vel Constitutionibus præscripta quidem peragunt, sed defectuosè, obiter, luridè, perfunctoriè & oscitanter. Graviùs errant, qui eadem ordinaria opera prorsùs intermittunt sine necessitate verâ & coram Deo excusabili; aut qui suis Superioribus tam diu sunt importuni & molesti, donec à talibus operibus, v. g. frequentatione Chori, ministerio Fratrum, labore manuali &c. planè eximantur & liberi declarentur. Quomodò enim tales *purum & perfectum famulatum* præstarent, qui opera illa, ad quæ Deus eos vocavit, & per quæ vult ab eis coli, præstare aut nolunt aut non nisi coactè, invito & tædiolo animo luridè & obiter præstant? An non meritò dicitur eis Apocalypticum illud c. 2. *Habet adversum te quod charitatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaq;, unde excideris, & prima opera fac. Sin autem; venio tibi, & movebo candelabrum tuum de loco suo. Et c. 3. Non invenio opera tua plena coram Deo meo. In mente ergò habe, qualiter acceperis, & audieris, & serva?* Cùm enim adhuc essent in Novitiatu & Tyrocinio Status Religiosi; ferventes & exacti erant in operibus ordinariis suæ vocationis præstandis, & inchoato solùm, necdum verò ab
soluto

soluto pulsu, prompti ad ea accurrebant: Facti autem professi & sacerdotes, cum deberent jam propinquiores esse perfectioni, & magis ad eam passibus contendere, remissi fiunt & tepidi in iis operibus, in quorum accuratâ tractatione & exactâ adimpletione omnis illorum perfectio consistit. Errant præterea, qui opera & functiones propriæ vocationis parvi pendentes aliena quædam & extraordinaria opera assumunt, atque ordinariis suis præscriptis Exercitiis ea anteponunt, imò totam suam perfectionem & culmen Sanctitatis in iis ponunt. Errant, inquam, tales graviter à viâ perfectionis: Nam providentissimus Deus, cujus semper perfecta sunt opera, quotiescunq̃ue virum aliquem sanctum in suâ Ecclesiâ excitat ad Religiosum Ordinem instituendum, simul eidem etiam inspirat, quibus specialiter operibus seu functionibus & exercitiis Novus talis Ordo vacare debeat. Undè qui postea Deo vocante & dirigente ad hujusmodi statum seu Ordinem veniunt, hi unice conari & contendere eò debent, ut opera & functiones illius Ordinis proprias ac ordinarias ritè peragant eò, quod ad hæc & non ad alia sint à Deo vocati, & ad eorum debitam executionem acceperint, atque quotidie adhuc accipiant speciales gratias sive auxilia vocationis, sintque in morte suâ de his, & non de aliis operibus judicandi. Alioquin dicetur illis in iudicio, si neglectis propriæ vocationis operibus veniant cum alienis & extraneis sive extraordinariis operibus spontè ac propriâ voluntate factis: *Quis*

D 4 *que*

Heu

Parson

quasiuit hac de manibus vestris? *Isaie 1. Et Jerem. 6. ut quid mihi thus de Saba affertis, & Calamum de terrâ longinquâ?* offert enim Deo quasi de terrâ longinquâ, qui posthabitis operibus in suâ Religione præscriptis vult Deo placere per functiones & opera alterius Religionis, sive per exercitia pietatis aliundè assumpta.

36. Debent verò etiam Novitii in hoc incumbere, ut remotè saltem tendant ad perfectionem, & opera Vocationis suæ ordinaria paulatim ritè ac juxta Regulas & constitutiones Ordinis peragere addiscant. Quia etiam de Novitiis sive Tyronibus intelligitur illud *Joann. 15. Ego elegeri vos, & posui vos, ut eatis, & fructum afferatis.* Item illud *2. Petri 1. Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis.* Quamvis enim Novitii necdum sint Religiosi Ordinis membra, & ideo nec votis nec præceptis obligentur specialibus illius Status, quem probant: Nihilominus debent se ejus disciplinæ Regulis & constitutionibus ita accommodare ac conformare *in vacuum gratiam vocationis receperint 2. Corinth. 6.* & nè à professione tanquam inutiles rejiciantur à Deo & hominibus. Solet enim Deus tepidis & negligentibus Novitiis subtrahere denuò gratiam Vocationis, quam ex merâ suâ Misericordiâ illis fuit largitus. Hac autem subtractâ generatur in illis quoddam fastidium & tædium, ita ut opera cæteroquin levia & minimè onerosa, videantur illis difficillima, & non amplius portabilia; ex quâ difficultate postea sequitur animi

animi dejectio, desperatio, Religiosi propositi
 abjectio, desiderium revertendi ad sæculum.
 Unde *Apoc. 3.* dicit Christus cuidam: *Quia te-
 pidus es, incipiã te evomere ex ore meo.* Et *Matth.*
25. dicitur de servo pigro: *Tollite ab eo talen-
 tum: inutilem servum ejicite.* Item *Matth. 7.*
*omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, ex-
 cidetur.* Denique *Luc. 13.* *succide illam* (arbo-
 rem infructuosam) *ut quid etiam terram occu-
 pat?*

§. 13.

*Causa Idealis sive Exemplaris Per-
 fectionis.*

37. **C**REaverat Deus in principio *hominem ve-
 ritatem.* *Eccles. 7.* sive formaverat & creave-
 rat illum *ad Imaginem & similitudinem suam.*
Genes. 1. Sed quoniam instabilis homo primæ-
 varam Dei imaginem in se fœdaverat per pecca-
 tum, & à suâ rectitudine ita defecerat, ut bru-
 torum ac bestiarum potius quam Dei similitudi-
 nem circumferret, juxta illud *Psal. 48.* *Homo,
 cum in honore esset, non intellexit; comparatus
 est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.*
 Hinc Deus Optimus Maximus volens ex infini-
 tâ suâ Bonitate & Misericordiâ restaurare in no-
 bis Imaginem suam, misit in hunc mundum no-
 bis Filium suum unigenitum, qui est *Imago Dei.*
2. Corinth. 4. & *Collof. 1.* ut ad illum respicien-
 tes, imaginem Animæ nostræ reformaremus ad
 Similitudinem illius. Sicut testatur St. Basilius
in Constitut. Monast. c. 2. dicens: *Omnis Actio,*

D 5

omnis

Hel

Perg

omnis item sermo Salvatoris Nostri Jesu Christi excolenda pietatis virtutisq; obcunda regula est. Propter hoc enim etiam naturam humanam suscepit, ut in se velut in tabulam quadam veram nobis pietatem ac virtutem depingeret, eamq; omnibus nobis ante oculos statutam, unicuiq; pro viribus imitandam ceu Archetypon proponeret. Neg enim aliam de causa Ille corpus nostrum gerit, nisi ut, quoad fieri potest, ad imitanda vita ipsius studia nos conformaremus. Et in Regul. fus. respons. 43. Christiana vita limes eo pertendit, ut Christum imitetur, juxta proportionem assumptæ ab Eodem carnis, ex eo, quod ad vocationem cujuscunq; pertinet. Item St. Clemens Alexandrinus lib. 1. pedagog. c. 2. Deus verbum in figuram hominis nobis est imago, in qua nulla est Macula: Et omnibus viribus tentandum est animam similem efficere. Et St. Laurentius Justinianus serm. in Festo Exaltat. S. Crucis. Hæc potissima Incarnationis verbi causa fuit, quatenus per assumptum hominem documenta saluberrima tribueret Deus, quibus peccator homo amissa recuperaret dona, deformatam reformaret imaginem, & cælestem remearet ad Patriam. St. Bonaventura lib. de informat. Novitior. ait part. 1. c. 32. In omnibus virtutibus & bonis moribus propone tibi semper clarissimum speculum, & totius Sanctitatis Exemplar, scilicet vitam & mores Filii Dei, Domini Nostri Jesu Christi, qui ad hoc nobis de cælo missus est, ut aperiret nobis viam virtutum, & legem disciplina suo exemplo daret nobis, & erudiret nos per semetipsum; ut, sicut ad imaginem ejus

jus

ius naturaliter creati sumus, ita ad morum ejus similitudinem per imitationem virtutis pro nostra possibilitate reformemur, qui ejus imaginem in nobis scedavimus per peccatum.

38. Ad Christum ergo tanquam ad perfectionis Ideam & Exemplar respicere in operando debent, quotquot ad perfectionem tendere obligantur; & quò sunt Christo similiores ac conformiores in suis operibus, eò sunt perfectiores, aut perfectioni propinquiores; quia perfectus omnis erit, si sit sicut Magister ejus. Luc. 6. Undè Bartholomæus Riccius in instruct. de modo rectè Meditandi part. 1. c. 7. Sic Christianus perfectionis studiosus omnes suas actiones tam internas quam externas aptè debet conformare vitæ Christi, ut Angelorum hominumq; oculis appareat Alter Christus. Et St. Gregorius Nyssenus tractat. Quid sibi velit Nomen Christiani, ait: Christianus debet esse Imago Christi, & quasi Alter Christus; ita scilicet, ut, quicumq; Christianum viderit, Christum se videre putet; uti subdit Cornelius à Lapide in c. 23. proverb. Nam Christianismi professio est, ut homo reducatur ad pristinam Dei similitudinem, ad quam primitus creatus est: In hac enim primævâ Dei similitudine consistit ejus felicitas. Quod si igitur omnis homo Christianus vi suæ professionis & ratione Christianismi debet esse Imago Christi: quanto magis Religiosus, qui inter alios Christianos majorem profitetur perfectionem, debet hanc Christi in se Imaginem perfectius exprimere. ut possit dicere cum St. Paulo Galat. 2. Vivo jam

202

He
2
Par

non ego, vivit verò in me Christus. Et 1. Corinth. 11. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Quod enim Scriptura hortatur fidei ab omnibus, hoc utique specialius & principalius pertinet ad eos, qui non solum præcepta, sed etiam Evangelica consilia debent observare. Dicitur autem sapè in Scripturâ, quod debeamus Christum sequi & imitari, Christum induere, Christo conformari, ambulare sicut Christus ambulavit, portare imaginem Christi &c. Sic Matth. 19. dicit ipse Christus: Si vis perfectus esse, sequere me. Et Roman. 8. ait Paulus. Quos præcivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui. Etc. 13. Induimini Dominum Jesum Christum. Item 1. Corinth. 15. Primus homo de terrâ, terrenus; secundus homo de cælo, cælestis. Igitur sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Et Hebr. 12. Aspicientes in Auctore Fidei, & consummatorem Jesum. St. Joannes etiam ait 1. Epist. c. 2. Qui dicit, se in Christo manere, debet, sicut ille ambulavit, ambulare. Idem hortantur SS. Patres, & fufius quidem St. Bonaventura supra lib. de Inform. Novitior. p. 1. c. 32. dicens: Describe tibi in corde tuo mores & Actus ejus. Quam humiliter se habuit inter homines; quam benignus inter discipulos; quam modestus in edendo & bibendo; quam misericors super pauperes, quibus se similem fecerat per omnia, & qui de ejus specialiter familiâ videbantur; Quomodo nullum sprevit vel horruit. Quomodo divitibus non adulabatur. Quam liber fuit à curis mundi, nec anxius pro corporis necessitatibus. Quam verecundus in visu. Quam patiens ad contumelias. Quam

mitis

mitis in responsis: non enim studuit se vindicare
verbo mordaci & amaro, sed blando & humili re-
sponso alterius malitiam sanare. Quam composi-
tus in omnibus gestis suis. Quam sollicitus de Ani-
marum salute. Quomodo seipsum praeiuit exem-
plum omnis boni. Quomodo mulierum colloquia
vitavit, causâ exempli: unde & discipuli mira-
bantur, quando solus cum Samaritanâ loqueba-
tur; eò quod insolitum videbatur in ipso. Item
quam patiens laboris & penuria. Quam compa-
tiens afflictionis. Quomodo condescendit infir-
morum imperfecti. Quomodo omne Scanda-
lum cavebat. Quomodo peccatores non sprexit.
Quomodo poenitentes clementer suscepit. Quam
placidus in omnibus dictis suis. Quam studiosus
ad orationem. Quam promptus in ministrando.
Et alia multa ipsius Acta memoria tua propinqua
sint; ut in omnibus factis & verbis tuis semper ad
hunc quasi ad exemplar respicias, incedens, stans,
sedens, comedens, tacens & loquens, solus & cum
aliis. Et ex hoc magis diliges eum, & familiarita-
tis ejus gratiam & fiduciam assequeris, & in
omni virtute tuâ perfectior eris. Et hac sit sapien-
tia tua, & meditatio, & studium, semper ali-
quid de ipso cogitare, unde vel provoceris ad imi-
tandum eum, vel afficiaris ad amandum. Talia
meditando & ruminando, tempus utiliter expen-
dis; dum occuparis in bonis studiis circa ipsum
Dominum Jesum Christum; & mores tuos emen-
das in formam vitae ipsius & conversationis. Le-
gitur etiam in vita S. Norberti de primis patri-
bus nostris, quod Christum ducem habere, &
Scripturas Divinas sequi omnes satagebant.

39. Porrò quia suprà diximus, perfectionem nostram consistere *in puro & perfecto Dei Famulatu, ac in conjunctione cum Deo*, facillè apparet, quomodò Christum in terris conversantem imitari, & eidem conformes fieri debeant, qui ad perfectionem aspirant. Nam *primò*, sicut Christus fuit ob omni peccato etiam minimo purus & immunis; sicut testatur Scriptura *1. Pet. 2. Qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus. Et Hebr. 7. Talis decebat ut nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus.* Propter quod etiam Adversariis suis audacter in faciem dixit: *Quis ex vobis arguet me de peccato? Joan. 8.* Ita Famulatus noster erga Deum ut fit purus, requiritur, ut conscientiam habeamus puram & mundam non solum à peccato quolibet mortali (quæ puritas etiam in hominibus secularibus est necessaria.) Sed etiam à venialibus peccatis plenè voluntariis & deliberatis; quæ puritas in homine Religioso exigitur ut fundamentum perfectionis, sive ut dispositio ad perfectum Dei Famulatum & conjunctionem seu unionem cum Deo. Undè in Scripturâ prærequiritur ad perfectè operandum *Psalm. 33. divertite à malo, & fac Bonum, & Psalm. 36. declina à malo & fac bonum. Isaïa 1. Quiescite agere perversè, & discite benè facere. Coloss. 3. Expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, induentes novum &c.* Quamvis autem peccata venialia hominem non constituent Dei inimicum, adeoque opera talis hominis, sola peccata venialia habentis etiam plenè voluntaria & deliberata,

berata, sint Deo adhuc grata; non tamen sunt famulatus tam perfectus & tam acceptus, qui exclusâ omni etiam levi aversione intimam cum Deo unionem & conjunctionem conciliet; sunt enim peccata venialia Dei quædam injuriæ & offensæ, quamvis leves, quibus Deus laceffitur; Charitatis fervor diminuitur; fiducia, securitas, pax & tranquillitas animi interturbatur; uti inferius patebit.

Secundò pertinet ad perfectum Dei famulatum, ut opera faciamus quoad substantiam simillima operibus Christi. Quod tamen est intelligendum non de operibus prodigiosis & miraculosis, quibus suam Divinitatem declarare & confirmare voluit; sed de aliis, quæ ad nostram in moribus instructionem & exemplum patravit. Nam cum ipse de se dicat *Joan. 8. Ego, quæ placita sunt ei, facio semper.* Et pater cœlestis de eo testetur *Matth. 3. & 17. Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui.* Manifestum est, quod sit perfectus & placitus Deo Famulatus, si eadem vel simillima quoad substantiam opera facimus, qualia Christus fecit, & per ea Patri suo cœlesti complacuit. Talia autem sunt pleraque opera & functiones in Religioso Statu, maximè illo, qui vitam ex contemplatione & Actione mixtam proficitur. Ea enim opera Religionum Fundatores ex vitâ Christi acceperunt, & in Religiones à se institutas transtulerunt. Sic quia Christus Deum coluit per Actus virtutis Religionis, procidendo in genua *Luc. 22.* vel in faciem *Matth. 26.* & Deum adorando;

in

Her

Per

in oratione pernoctando *Luc. 6.* Hymnis eū laudando *Marc. 14.* Sacrificium illi offerendo *Matth. 26. & 27.* Hinc Religiosorum quotidianū & quasi continuū Exercitium est, Deum colere per Adorationem sive genu flexionem, Hymnorū & humi prostrationem & corporis inclinationem, Psalmorum in Choro decantationem, incruenti Sacrificii Oblationem, Orationem &c. Deinde quia Christus satisfecit Deo pro peccatis, offensis & injuriis per homines ipsi illatis, atque Jus ejus læsum reparavit & compensavit per opera satisfactoria, perpeffionem variarum afflictionum & mortis; juxta illud *Isaia. 53.* *Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit. Vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra &c.* Ita Status Religiosus est institutus, ut sit Status perfectæ pœnitentiæ, in quo illius Professores Deo satisfaciant pro omnibus suis peccatis, offensis & injuriis Deo illatis antecedenter, & jus Dei à se læsum reparent per opera pœnalia, vel voluntariè suscepta, vel aliundè injuncta. Unde St. Thomas *quodlib. 3. a. 13.* ait, quod *Religio sit Status perfectæ pœnitentiæ, ita ut nulla satisfactio adæquari possit pœnitentiæ Religiosorum.* Et *2. 2. q. 189. a. 3. ad 3.* dicit, quod Status Religiosus *excedat omne genus Satisfactionis, etiam publicæ pœnitentiæ, adeoq; in satisfactionem pro omnibus peccatis sufficiat.* Prætereà quia tota Christi vita & conversatio fuit quasi continuum Humilitatis, Paupertatis, Castitatis & Obedientiæ Exercitium; utpotè qui non habuit, ubi caput
recl-

reclinaret. *Matth. 8.* Et non quæſiuit voluntatem ſuam, ſed voluntatem ejus, qui miſit eum, *Joann. 5. & 6.* Quique humiliavit ſemetipſum, factus obediens uſque ad mortem *Philipp. 2.* Hinc Religioſi exercentur in perpetuâ caſtitate, paupertate, Obedientiâ & Humilitate, ac laudabili æmulatione in his ſe invicem virtutibus antecellere contendunt. Denique quia Chriſtus venit non miniſtrari, ſed miniſtrare. *Matth. 20.* Et fuit in medioſ diſcipulorum ſicut qui miniſtrat. *Luc. 22.* lavitque pedes diſcipulorum. *Joann. 13.* Inſuper etiam per ſpiritualia miſericordiæ & Charitatis opera proximis ſubvenit, ignorantibus docendo, peccantes corrigendo, à peccatis illos liberando, & illorum ſalutem procurando oratione, exemplari converſatione, conſilio, exhortatione & aliis mediis: Ita Religioſi non tantum miniſteria ſibi corporalia exhibent, verum etiam proximorum ſalutem promovere ſtudent bonæ vitæ exemplo, inſtructione in rebus ad ſalutem neceſſariis, prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione &c. ut ita nihil aliud ſit vita Religioſa, quam imitatio & expreſſio vitæ, converſationis & operum Chriſti.

Tertio pertinet ad perfectum Dei Famulatum, ut opera vocationis noſtræ faciamus eo modo & ratione, ſicut fecit opera ſua Chriſtus; id eſt, ut peragamus quotidiana noſtra exercitia & functiones integrè, totaliter, accuratè & exactè, ſine defectu alicujus partis vel circumſtantiæ requiſitæ, Chriſtus enim nec minimum

deſſe

deſſe

Hel
2
Pergona

deesse passus est in executione omnium operum sibi à Patre suo inductorum; sicut ipse testatur *Joan. 4. Meus cibus est, ut faciam voluntatem eius, qui misit me, ut perficiam opus eius.* Et *Joan. 9. Me oportet operari opera eius, qui misit me.* Item *Joan. 14. Sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio.* Undè Joanni Baptistæ ait *Matth. 3. decet nos implere omnem justitiam.* Et ad Patrem suum cœlestem ait *Joann. 17. Ego te clarificavi super terram: opus consummavi, quod dedisti mihi, ut faciam.*

Quartò denique requiritur ad perfectum Dei Famulatum, ut opera nostra quotidiana faciamus ex optimo Fine, scilicet ex motivo virtutis *Charitatis*, & per actualem *Charitatem* illa non solum in principio referamus ad Dei Beneplacitum, *Gloriam* & *Honorem*, sed etiam prosequamur & perficiamus; ita ut inter operandum simus quasi continuo conjuncti & uniti Deo per Actus *Charitatis*; sicut *Anima Christi* fuit & mansit Deo semper unita per *Charitatem*. In hac enim *Unione* per Actus *Charitatis* cum Deo consistit illa *conjunctio*, de quâ *St. Dionysius Areopagita de Eccles. hierarch. c. 3.* ait, quod *Religiosa vita cum Uno conjungat, & cum Sacra Monade colligat.* Undè *Didacus Stella lib. de contemptu vanitat. Mundi. Part. 2. c. 16.* ait: *Sequi Christum est operari, quod ille operatus est, & eo modo, quo ipse operatus est, qui fuit cum amore, & propter amorem; qui modus est altissimus: id quod tu potes facere, quamquam non tam perfecte, sicut ipse.* Quibus paucis verbis omnia complecti-

plectitur, quæ hæcenus dicta sunt fufius. Et Nicolaus Lancicius *opusc. 1. de rectè traducendâ Adolescentiâ. c. 14. n. 195.* Sequela Christi consistit in imitatione ejus virtutum, & prorsus in imitatione modi vivendi illius, quem tenuit in hoc mundo, qui situs est in operando omnia perfectissime. St. Thomas in Charitate hac actuali ponit finem Status Religiosi: ait enim 2. 2. q. 186. a. 2. *Ipsa perfectio Charitatis est Finis Status Religionis. Et ideò ille, qui assumit Statum Religionis, tenetur ad hoc tendere & operam dare, ut habeat Charitatem perfectam.* Quod etiam supra §. 1. fecimus, quando diximus, *Statum Religiosum esse stabilem & ab Ecclesiâ approbatum in communi vivendi modum, tendentium ad Christianæ Charitatis perfectionem.* Denique Petrus à St. Audomaro *instit. monast. lib. 1. c. 5.* dicit: cuiq; persuasum sit, non in rerum renunciatione consistere perfectionem, sed in virtute Charitatis. Ridiculi proinde sunt, qui de votis paupertatis, castitatis, obedientiæ, Habitu, ceremoniis, jejuniis, vigiliis, hymnis ac canticis, laboribus, lectionibus, & aliis observationibus Regularibus mirè sibi blandiuntur ac intumescunt; parum aut nihil de Charitate solliciti: siquidem via sunt illa, atq; consequenda perfectionis instrumenta; non autem ipsa perfectio. Est igitur conjunctio & unio per Actualis Charitatis exercitium cum Deo necessaria & principalis conditio ad perfectum Dei Famulatum.

40. Quoniam verò ad tam perfectum operandi modum, & jugem quasi cum Deo in operibus

ribus nostris ordinariis unionem non potest unico statim saltu perveniri : Hinc Magistri Spirituales tres distinguunt classes & ordines seu Gradus. Primum vocant gradum *Incipientium* ; in quo collocant Novitios & Tyrones, qui recenter à mundo conversi, Deo in Religione famulari incipiunt. Undè primus hic gradus integrum Novitiatu sive Tyrocinii tempus à primo die ingressus usque ad diem Professionis includit. Secundus Gradus dicitur *Proficientium* ; & comprehendit eos, qui post editam professionem se perficiunt & disponunt ad Dignitatem Ordinis Sacerdotalis, proficiuntque de die in diem in exercitio operum Ordinariorum suæ vocationis, & Famulatu Dei ; ut in tempore presbyteratus suscipiendi inveniantur perfecti. Comprehendit igitur hic secundus Gradus totum illud temporis spatium, quod mediat inter professionem, & Ordinis Sacerdotalis susceptionem, Loquor autem hic de illis Religiosis, qui professi sunt vitam mixtam: Nam in professis vitam purè contemplativam, non requiritur unquam perfectio, sed tendentia ad perfectionem. Tertius Gradus est *perfectorum*. In quo debent esse omnes Sacerdotes, tenentes vitam ex contemplatione, & Actione mixtam, adeoque omnes Episcopi, Parochi, & Parochorum cöoperatores, Confessarii, Concionatores, & quicumque ex officio vel professione domi aut foris Animarum saluti procurandæ incumbunt, sive ù sint Clerici sæculares sive Regulares. Quia ad omnes tales Sacerdotes pertinet hierarchicas

exer-

exercere Functiones, & alios purgare, illumina-
 re, atque perficere; prout de Canonicis Præmon-
 stratensis Ordinis habetur in *præfat. Statut. ad
 Religiosos* Unde Ludovicus de Ponte. *lib. de
 Christiani hominis perfect. tract. 1. de Provident.
 c. 1. de varietate Statuum.* Postquam ex S. Diony-
 sio Ecclesiast. Hierarch. c. 5. & D. Thomâ 2. 2. q.
 184. a. 5. dixerat, *Episcoporum Statum requirere
 ab eis nō solum, ut perfectioni quærendæ studeant;
 sed ut eandem jam sint consecuti, & in Sanctita-
 te, quam alios docere debent, sint perfecti;* Sub-
 jungit deindè: *Ad eundem Statum censetur per-
 tinere eorum etiam Religiosorum Status, qui pro-
 fitentur salutem & perfectionē proximorum pro-
 movere concionando, docendo, Sacras Confessio-
 nes excipiendo, aliisq; in bonum Animarum Mini-
 stria exercendo, quibus ipsos Episcopos in eorum
 Officio adjuvant.* Quando ergo dicitur com-
 munitè, non requiri à Religiosis, ut sint per-
 fecti, sed ut ad perfectionem tendant, veris-
 simum est de Religiosis vitam solum contem-
 plativam professis: Fallit autem in aliis, quo-
 rum vocatio est docendo, prædicando & con-
 fessiones excipiendo perficere Fideles, & illo-
 rum salutem promovere. Fallit multo ma-
 gis in Canonicis Ordinis Præmonstratensis,
 quorum est proprium Institutum, gerere curam
 Animarum, Parochias administrare, & populum
 ab Episcopis sibi commissum regere. Nam
 quia sunt Episcoporum Adjutores & Coopera-
 tores, exercentes ex instituto vel ratione officii
 sui Functiones ipsorum Episcoporum proprias.

He
 2
 Person

eiusmodi sunt purificare, illuminare & perficere Fideles; tenentur eandem cum Episcopis habere perfectionem. Alioquin *ab Immundo quid mundabitur? Eccli. 34.* Et ab imperfecto quid perficietur?

§. 14.

De Proprio & Speciali Fine Ordinis Canonici Præmonstratensis.

41. **Q**UAMVIS omnes Religiosi Status conveniant in eo, quod spectent purum ac perfectum Dei Famulatum, & conjunctionem cū Deo per charitatem perfectam: Nihilominus quævis Religio proprios insuper & speciales habet Fines, per quos ab aliis Religionibus differt, & ad quos obtinendos accommodata præscribitur media. Et quidem Ordinem Canonicum Præmonstratensem quod attinet, S. Norbertus illius Fundator duos speciales sibi Fines proposuit, & à suis Sociis ac Filiis proponi & intendi semper voluit. Primus est, *ut à Clericis Cultus purus, immaculatus & devotus Deo in templis seu in choro & Altari semper exhibeatur.* Circa quod notandum, quod temporibus S. Norberti Devotio & fervor in Cultu Divino valdè defecerit in Clero tam Regulari, quam Sæculari; sicut passim videre est apud Historicos, & in Conciliis eo sæculo celebratis. Cui malo ut mederetur D. Norbertus, cū frustra jam reformationem tentasset primò in Ecclesiâ Sanctensi sive Xantensi, deindè in Laudunensi,
Novum

Novum Canoniorum Regularium Ordinem
 juxta Regulam S. Augustini anno 1120. insti-
 tuit, in quo Divina Majestas novo cum fervore
 & ardore diu noctuque laudaretur. Quod fa-
 ctum est tanto cum successu, ut certatim illius
 colonias ducere viri Principes variis in locis volu-
 erint, & primis octoginta annis ab illius institu-
 tione supra mille & octingenta Monasteria nume-
 rata fuerint; ut inquit Beyerlinck in theat. vita
 human. Unde Honorius Papa III. Benefaciens
 Dominus Bonis & Rectis corde, dilectos Filios,
 Fratres Præmonstratensis Ordinis in via Manda-
 torum ipsius inoffensè currentes tanquam popu-
 lum acceptabilem sibi, numero & merito amplia-
 vit. Nos igitur prædictos Frateres speciali præ-
 rogativâ dilectionis & gratiæ amplexamur, ut
 qui Domino jugiter offerentes suorum vitulos la-
 biorum, non solum nobis, sed etiam universali
 Ecclesiæ piis intercessionibus incomparabiliter sus-
 fragantur. &c. Alludit autem Pontifex ad illud
 Hebr. 13. Offeramus Hostiam Laudis semper Deo,
 id est, fructum labiorum confitentium Deo. Præte-
 rea Innocentius II. anno 1138. Gælestinus II. an.
 1143. & Eugenius III. à 1147. dicunt, Canonicos
 Ordinis Præmonstratensis majori studio Cuncti-
 potentis Dei servitio inhiare. Hadrianus IV.
 anno 1154 testatur, Præmonstratenses esse eos,
 qui propensius in Dei Laudibus atq; servitio com-
 morantes, sicut membra excellentiora in Christi
 Corpore numerantur. Innocentius IV. anno
 1248. dicit, eos Dei Laudibus sollicitè diligentia
 deservire. Alexander IV. anno 1256. ait, eos

E 4 *Domino*

Hel
 2
 Perjon

Domino gratum impendere famulatum. Denique Clemens VI. an 1343 dicit, eos *sedulum & devotum Altissimo impendere famulatum.*

42. Alter Finis specialis D. Norberti fuit *conveniēsis & debita Parochorum maxime ruralium administratio, & aliena Salutis hominum præcipue rusticorum, plebeiorum ac rudium studiosa procuratio.* Scribit enim Antonius à Gurnez Congregat. Oratorii Ordinis Presbyter in *Lacâ Parthen. c. 43. Malum socordie Parochorum tunc latè grassatum, & in Orbem infeliciter diffusum fuisse.* Quapropter ut populus Christianus deinceps perpetuò haberet bonos, exemplares & doctos Animarum Pastores, S. Norbertus, Ordinem suum cum approbatione Summorum Pontificum instituit ad hunc finem, ut in Ecclesia Dei esset perpetuum quodammodo Parochorum Seminarium; uti testatur Clemens Papa VIII. in Diplomate anno 1603. dicens: *Ad hoc Ordo vester est institutus, ut perpetuum sit in Ecclesia Dei virorum fortium seminarium, qui virtute Spiritus atrium fortis impavide intrent, eum ligent, & gladio Spiritus (quod est Verbum Dei) ejus vasa, animas scilicet Diabolicâ fraude deceptas, vasa bellantia contra Dominum, vasa vinculis iniquitatis irretita atq. captiva diripiant, & ex vasis contumelia faciant vasa gloria.* Exprimit tam hunc secundum quam primum Instituti Norbertini Finem præfatus Antonius à Gurnez his verbis: *Malo socordia Parochorum latè grassanti & in Orbem infeliciter diffuso Deipara per S. Norbertum, atq. Ordinem suum Candidum succurrat. Etenim*
 Prin-

Princeps Instituti Norbertus Canonicum ac Monasticum vitæ genus conjungens, contemplatricis & practicae exercitationis studiis Alumnos suos informabat; quò in omnem partem Ecclesie, (quæ conditio tunc erat remissa temporum.) Divinis Laudibus ardentissimâ Charitate promendis (en primum finem) prædicatione verbi Dei, & Parrocciarum sollicitâ administratione (en secundum finem) fructibus præclare redundantibus, citò mutatis in melius moribus, alia Ecclesiarum facies ubiq; resplenderet. Quod ita per eos factum est: Nam ab initis suis cum viri excellenti sanctimoniam, divinisq; literis egregie instructi undiq; accederent, illos ad Animarum lucra ac prædicationis officium, deniq; ad Pastoralia Munia, ruri ferè obervanda, quaquaversum emittebant. Unde Aubertus Miræus in Chron. Præmonstrat. præfat. ait, jure Norbertina Monasteria posse sæcunda Parochorum Seminaria nuncupari. Et Nicolaus Crusenius Ordinis Eremitarum S. Augustini, Theologiæ Doctor, ac per Bohemiam, Austriam, Styriam &c. Apostolicâ auctoritate Visitator Generalis, in Monastic. Augustiniano Part. 2. c. 20. refert, se in visitatione suâ deprehendisse, hoc esse apud Præmonstratenses particulare, quod in omnibus ferè Orbis partibus Pastoratibus deserviant, maximo animarum fructu, dum ex Monasteriis tanquam ex scientiarum ac benè vivendi Seminariis Probatiores ad pastoratus dimittantur &c. Deniq; Matth. Galenus Cancellarius Duacensis in Ep. dedicat. ad Origin. Monaster. ait, tot optime administratus in hodiernum vestari Pa-

E s rochi-

Her

Par

rochias, quam operam navaverit D. Norbertus
abhinc plus minus quingentis annis Germania
tantum non sepulta in scitiâ.

43. Nè verò Finis unus impediret alterum,
S. Norbertus imitatus est Davidem, qui suos
milites divisit in duas turmas, & infirmio-
rem ac minus idoneam ad præliandum contra hostes
turmam voluit remanere ad sarcinas; fortio-
rem verò & robustiorem eduxit in Prælium contra
Amalecitas; ita tamen, ut in divisione præda
æqua esset pars descendens ad prælium, & re-
manens ad Sarcinas. 1. Reg. 30. Similiter ergo
Religiosos suos in quolibet Cœnobio dividi vo-
luit in duas cohortes & turmas S. Norbertus,
ita quidem ut Cohors *atate, viribus, scientiâ,*
prudentiâ & spiritu Religionis debilior ac infir-
mior remaneret domi quasi ad sarcinas, hoc est
intra Claustrum septa se continens, Divino cultu
diu noctuque vacaret, ac insuper per quotidia-
na Exercitia Spiritualia, nec non per literarum
studia ad Animarum curam paulatim se dispo-
neret: Altera verò Cohors & turma fortior, &
in spiritu ac perfectione robustior, doctrinâq; pru-
dentiâ, & aliis ad sublime Regimen Animarum
necessariis qualitatibus instructior, foras ad pa-
storatus seu Parochias emitteretur. Noverat
enim vir sapientissimus, quod Ars Artium esset
Regimen Animarum, & onus ipsis etiam Ange-
licis humeris formidandum; requirens vi-
rum ex omni parte perfectum, & in Charitate
Dei ac proximi solidatum, qui aliis ita
profit, ut sibi non obsit; Quod officium
Chri-

Christus à suis Apostolis usurpari prohibuit, quoadusq; induerentur virtute ex alto. Luc. 24. Undè ipse ad Parochias & Curam animarum noluit quemquam promoveri, nisi priùs domi intra muros per vitæ contemplativæ exercitia se perfecisset in tantum, ut sine propriæ salutis dispendio, & cum aliorum utilitate ac fructu posset exponi: quia non obtinetur ordinariâ viâ perfectio vitæ Activæ, nisi præcesserit contemplativæ vitæ exercitatio; juxta illud S. Bernardi *serm. 18. in Cantic. En quanta priùs infundenda sunt, ut effundere audeamus; primò quidem compunctio, deindè Devotio, tertio pœnitentia labor, quartò pietatis opus, quintò Orationis studium, sextò contemplationis otium, septimò plenitudo dilectionis. Quam qui nondum adeptus est, periculosissimè promovetur & Animarum regimen suscipit, quantislibet aliis videatur pollere virtutibus.*

Quia autem frequenter accidit, quod ex confortio & conversatione cum sæcularibus hominibus dissipetur spiritus, & quibusdam terreni pulveris sordibus aspergatur animus (necesse enim est de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere; ut inquit S. Leo *serm. 4. de Quadrages.*) Hinc S. Norbertus Parochos suos voluit subindè reverti ad solitudinem Claustris, & ibidem per spiritualia exercitia spiritum suum renovare. Ita enim necessarium esse, docuit nos exemplo suo Christus Pastorum Animarum Princeps, quando non solum ante initium suæ prædicationis secessit in solitudinem, exercitiis vitæ

Hec

Parochia

vita contemplativæ, Orationi scilicet, jejuniis &c. vacaturus. *Matth.* 4. Sed etiam postea in Officio prædicationis actualiter constitutus, frequenter solitudinem repetiit, & ibidem Orationi se dedit *Matth.* 14. & *Marc.* 6. non quod ipse tali secessu opus haberet, sed ut nobis exemplum præberet.

Præterea quia tutius est mori in Coronâ Fratrum precibus suis & exhortationibus ad Beatam Mortem adjuvantium; & ipsis etiam Parochianis atque Ecclesiis melius providetur per Ministros sanos & valentes, quam per infirmos & debiles; voluit S. Norbertus Pastores seu Parochos sui Ordinis laboribus & senio debilitatos ac viribus exhaustos redire ad Claustrum; ut in eo per reliquum vitæ tempus per opera penitentia abstergant, quod forte in tam periculoso & sublimi officio per negligentiam aut ignorantiam deliquerunt; sequæ hac ratione ad felicem mortem se disponant; memores aureæ illius sententiæ S. Augustini, dicentis, *Neminem post perceptum Baptismum, quamvis nullius peccati sibi esset conscius, absq. dignâ & competenti penitentia migrare hinc debere.*

44. Porro ex hoc duplici fine S. Norberti bene perspecto colligitur facile, quæ sit obligatio eorum, qui se Norbertinos profitentur, & Instituto S. Norberti sunt incorporati; scilicet ut primò in Ecclesiâ & choro Deo cultum purum, sanctum & gratum diu noctuque alacriter exhibeant, atque illa omnia, quæ ad talem cultum ritè præstandum pertinent, probè addiscant.

Secun-

Secundo, ut aliis simul exercitiis pietatis, & literarum studiis se ita impendant, quatenus necessarias virtutes & scientiam Officio Pastoralis competentem tempestivè & ante actualem curæ animarum susceptionem acquirant; atque sic præsto semper & in promptu sint, qui vel necessitate vel utilitate Ecclesiæ exigente possint tutò & sine propriæ salutis periculo, ac cum aliorum ædificatione exponi. Quæ si à Superioribus urgantur, & à Religiosis subditis fideliter compleantur, largam Dei Benedictionem in omnibus experientur; sicut experti fuerunt Nostri Antecessores, in quibus adhuc primus fervor Norbertinus vigeat; quibus Divina Liberalitas tantam contulit benedictionem, ut in Ecclesiis, ubi antecederet vix duodecim Alterius Ordinis Religiosi potuerunt sustentari, Fratres quingenti Præmonstratensis Ordinis commode fuerint sustentati; prout de Ecclesia S. Martini in Urbe Laudunensi testatur Hermanus Abbas S. Martini Torn. *An. 1142.* Et Beyerlink in *Theat. vitæ humanæ* refert, quod *unicum subindè Monasterium Ordinis Præmonstratensis mille Alumnos eduxerit in Ecclesiæ castra; nihil frequentius esset olim, quàm ut ducenti, trecenti, & plures in singulis Claustris invenirentur.*

Hæc de Fine, nunc ad media,

PARS